

ОСИГУРАНИКА

ГЛАС

ГОДИНА ХЛІ • БРОЈ 12 • БЕОГРАД, 30. ЈУН 2009. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Риболовачко такмичење на Јегричкој: не може без мередова

АКТУЕЛНО

Савез синдиката
Србије упозорава

У ЖИЖИ

Пад зарада узнемирио
и пензионере

ШТРАЈКОВИ ТРАЖЕ
ПОТЕЗЕ ВЛАДЕ

ВИШЕ ОСИГУРАНИКА
КАСА ПРАЗНИЈА

• Страна 5

• Стране 8-9

ГОВОРНИ АУТОМАТ

0700/017-017

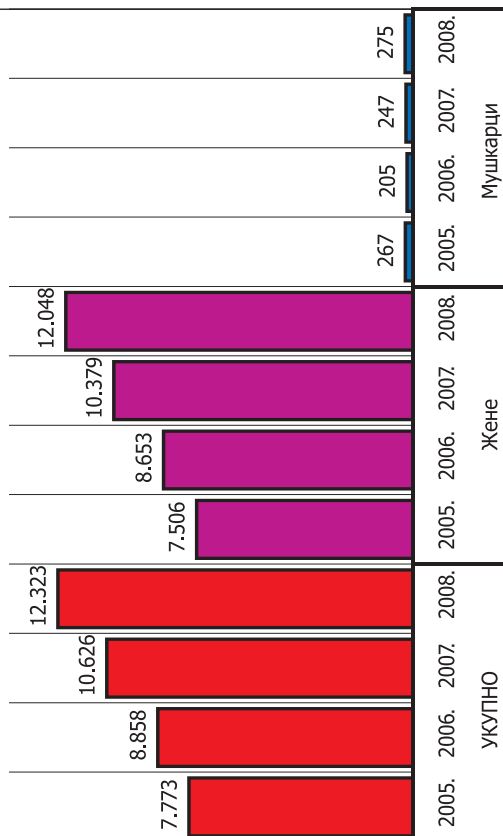
ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА

011/30-60-680

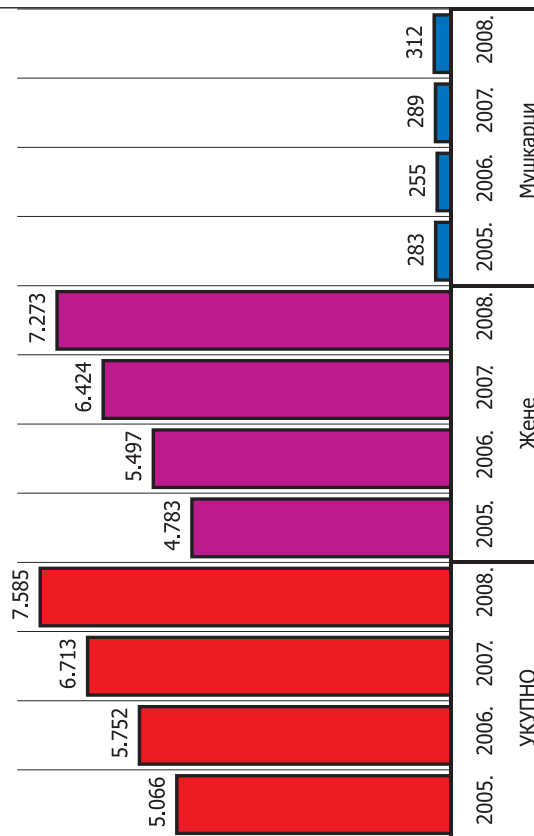
0 – 24h

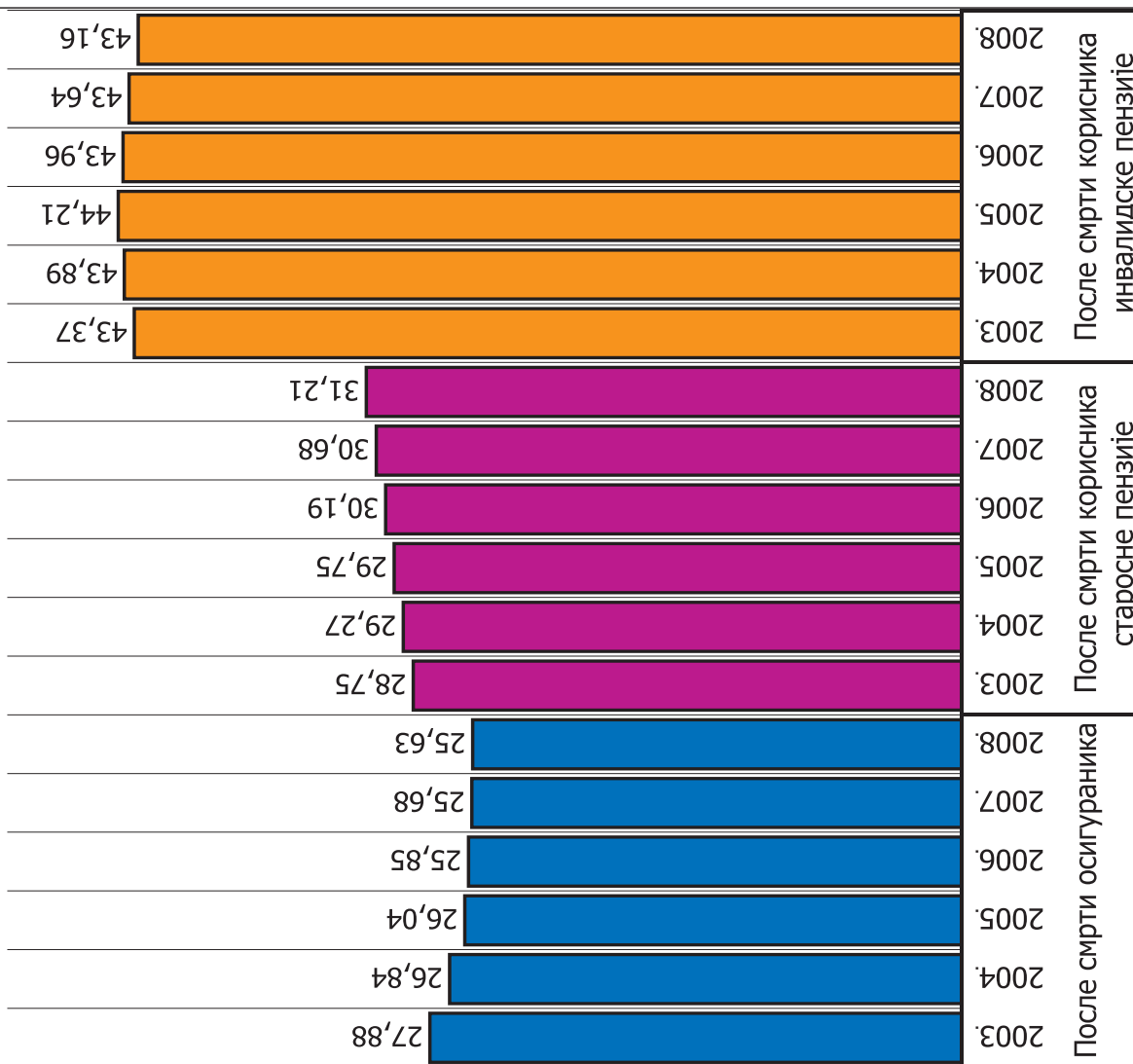
БРОЈ КОРИСНИКА СТАРОСНЕ ПЕНЗИЈЕ КОЈИ СУ СЕ ОПРЕДЕЛИЛИ ЗА ПОРОДИЧНУ ПЕНЗИЈУ (стање у децембру)

БРОЈ КОРИСНИКА ИНВАЛИДСКЕ ПЕНЗИЈЕ КОЈИ СУ СЕ ОПРЕДЕЛИЛИ ЗА ПОРОДИЧНУ ПЕНЗИЈУ (стање у децембру)

СТРУКТУРА ОСТВАРЕНИХ ПОРОДИЧНИХ ПЕНЗИЈА ОД 2003.ГОДИНЕ ЗА КАТЕГОРИЈУ ОСИГУРАНИКА ЗАПОСЛЕНИ (стање у децембру)

СЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА РФ ПИО У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ

Подршка и даља помоћ филијали

Неопходно инсистирање да држава ефикасније решава питање радника којима цео стаж није покривен доприносима, рекао Оливер Ивановић, државни секретар за Косово и Метохију

Горан Богдановић, Мехо Махмутовић, Слободан Здравковић, Оливер Ивановић и чланови УО

Филијала у Косовској Митровици, која се пре неколико дана уселила у новоизграђене просторије, упркос деценији „избеглиштва“ из јужног дела града и доскорашњем раду у тесном закупљеном простору, добро и ефикасно функционише, оценили су чланови Управног одбора Републич-

ког фонда за пензијско и инвалидско осигурање на седници одржаној 25. јуна у просторијама Министарства за КиМ у Косовској Митровици.

Садашњих 39 запослених успешно опслужује 17.800 осигураника и 8.500 пензионера у Митровици, Лепосавићу, Зубином Потоку,

Звечану, Србици и Вучитрну, а административне послове и матичну евиденцију води и за општине Призрен, Сува Река, Ораховац, Гора, Ополје, Пећ, Клина, Дечани, Ђаковица и Исток.

У току ове године Филијала је примила 2.000 захтева за остваривање разних права, већина је решена у року од два до два и по месеца, а нерешено је још 120 захтева. Тренутно, на вештачење лекара чека 473, а по замолницама центара за социјални рад још 419 особа, и, према речима директора Радула Компировића, у новој згради, која се

дели са РЗЗО, засад је нерешено једино где ће лекарска комисија, која треба да вештачи за цео Космет, обављати посао. За решавање овог проблема Компировић очекује помоћ и локалне самоуправе и, ако је по речима Раденка Недељковића, начелника Косовскомитровачког округа, ова помоћ неће изостати.

Запослени у Филијали, чуло се још на седници, могу да се похвале да су завршили скенирање свих 21.000 предмета, а младој и, како је речено, агилној екипи за још већу ефикасност помоћи ће и чињеница да су у

Компјутер за школарце

Чланови УО одрекли су се дневница за пут у Косовску Митровицу и том сумом је купљен рачунар за Основну школу „Јован Цвијић“ у Зубином Потоку, рекао је Мехо Махмутовић.

Рачунар је у Зубином Потоку уручен директору школе.

ДИРЕКТОР: Слободан Здравковић. **ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Славица Чедић.

РЕДАКЦИЈА: Булевар уметности бр. 10, 11070 Београд, e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ: 011/2017-437 факс: 2017-418

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ: Житни трг бр. 3, 21000 Нови Сад, **ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Ика Митровић, 021/487-7789, факс: 021/6624-359, e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА: ЈП Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ: 011/2017-438

Рукописи и фотографије се не враћају **Електронско издање:** www.pio.rs/glas osiguranika

ГЛАС
ОСИГУРАНИКА

ИЗДАВАЧ: Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Задовољство новим простором

На услузи странкама

Зграда филијале у Колашинској 30

Срце везе са Дирекцијом

Следећа седница у Суботици

Чланови УО подржали су праксу да седнице одржавају у филијалама чиме се стиче непосреднији увид у њихов рад, па ће следећи Управни одбор бити одржан у Суботици, одлучено је у Косовској Митровици.

новим просторијама компјутерски повезани са централом у Београду.

И Мехо Махмутовић, председник Управног одбора, и Слободан Здравковић, директор Републичког фонда ПИО, обећали су даљу подршку запосленима и наставак опремања ове филијале.

Оливер Ивановић, државни секретар за КиМ, рекао је да је и овде највећи проблем што има доста запослених којима све године

стажа нису покривене доприносима.

– Нема веће трауме него када човек последњег дана рада схвати да има десет година „рупу“ у стажу – рекао је Ивановић, очекујући од чланова Управног одбора да утичу на државу да ефикасније решава тај проблем.

Чланови Управног одбора обишли су затим нове просторије Филијале у Колашинској улици број 30.

С. Ч.

САВЕЗ САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ УПОЗОРАВА

Штрајкови траже потезе владе

Талас социјалних немира који је захватио земљу последица лоше приватизације великог броја предузећа

У Србији је од почетка године организовано 70 штрајкова, а у овом тренутку је у току 21 обустава рада. У протестима је учествовало више од 20.000 запослених, а тренутно штрајкује 3.000 људи. У Тополи су радници затворили директора и још неколико руководилаца због дуговања запосленима око 700.000 евра и не пуштају их из фабрике док не добију плату, рекао је Љубисав Орбовић, председник Савеза самосталних синдиката Србије, на конференцији за новинаре одржаној последњег радног дана прошле недеље.

– Блокада фабрика, штрајкови глађу, самоповређивање и најаве масовног самоповређивања последица су лоше приватизације великог броја предузећа. Директна штета од такве продаје фирми су мале или никакве плате, неплаћени доприноси за пензијско-инвалидско и здравствено осигурање, због чега ће већ сада, средином године, око 70.000 људи остати без оверене здравствене књижице, значи без могућности да се лече у домовима здравља и болницама. Зато је последњи час да се целокупна јавност и Влада Републике Србије упозоре да талас социјалних немира који је захватио земљу прети да од јесени прерасте у нешто много веће. Сматрамо да је крајње време да ови озбиљни проблеми почну да се решавају стратешким потезима државе и владе – упозорио је Љубисав Орбовић на конференцији за новинаре.

Од октобра прошле до априла ове године без посла је, према незваничним подацима, остало 58.000 људи. Према подацима Националне службе за запошљавање, на њиховој евиденцији је лањског октобра било 717.405 незапослених, да би до маја тај број нарастао на 767.547. Тачну евиденцију о томе колико сада стварно људи остаје без посла нико не води, али према неким изворима месечно чак 10.000 лица добије отказ.

Љубисав Орбовић

Око 1.000 предузећа до краја ове године треба да буде приватизовано. Упућени тврде да ће се за око 400 њих наћи купци, док ће остала у стечај или ликвидацију. То значи да ће се и радници из тих фирми придружити армији незапослених. А ту је већ велики број младих људи, чак 47 одсто, више од половине је млађе од 40 година, а петина је посао изгубила у последњих годину дана. Велики

је број и оних који су на такозваном плаћеном одсуству, што сведочи о томе да је посла све мање.

Запослених је, према званичној евиденцији, свега 1,9 милиона, што

је за земљу од близу осам милиона становника невероватно мало. Међу онима који раде многим послодавац не плаћа допринос за пензијско и инвалидско осигурање чега су неки свесни, док многи то сазнају у тренутку када мисле да су испунили услов за пензију, а испостави се да им године одрађеног стажа уопште нису покривене доприносима, тако да о пензионисању могу само да маштају. То што Фонд за ПИО има потраживања од 150 милијарди динара на основу неплаћених доприноса (100 милијарди главног дуга и 50 милијарди камата) као да нико озбиљно није уздрмало, нарочито не Пореску управу у чијој је надлежности контрола и наплата ових потраживања.

Светска или нека друга, очито је да нама у Србији криза непрекидно куца на врата. До те мере смо навикли да опстајемо у кризним, да просто нико више и не верује да унемо да живимо у неким другим, нормалним временима. Тешимо се вицевица типа да „у нашој земљи ништа не успева, па неће ни та светска криза“, изјавама да само ми као нација унемо да опстанемо у тешким

условима док би се други одавно предали, али ипак са мањом или већом зебњом ослушкујемо најаве да нам најгоре тек предстоји од јесени.

В. Анастасијевић

Дужничко-поверилачко клупко

Закон не обавезује Агенцију за привредне регистре да, приликом регистрације нових предузећа, проверава да ли је неко већ власник друге фирме и да ли она или њен власник неком нешто дугују, и колико. Свако ко уз захтев за регистрацију фирме приложи одговарајућу документацију (оснивачки акт оверен у суду или општини, доказ о уплати минималног оснивачког капитала – 250 евра, доказ о идентитету оснивача и оверен потпис директора) добиће позитиван одговор. На овај начин наша држава, уколико већ није, може постати прави рај за дужнике.

Да би почело да се одмотава дужничко-поверилачко клупко, према мишљењу већине економских зналаца, ваљало би привредни терен очистити од неликвидних и несолвентних и доследно и ефикасније спроводити Закон о стечају. Према анализи Светске банке за 2008, у Београду је за окончање стечајног поступка једног предузећа потребно 2,7 година, при чему повериоци намирае тек 25,4 одсто потраживања, док трошкови стечаја поједу 23 одсто стечајне масе.

Иначе, према подацима Агенције за привредне регистре, у Србији је крајем јуна било регистровано 108.290 привредних друштава и 222.452 предузетника.

Банке заборавиле паоре

Према званичним подацима Министарства пољопривреде, од 22 банке које су с Министарством потписале уговор о субвенционисању краткорочних и дугорочних кредита пољопривреди, 13 досад нису одобриле ниједан кредит. Међу банкама које немају пласмане у пољопривреди, чак ни на овај начин који подразумева субвенцију камате коју даје држава, налазе се и највеће финансијске куће.

Отуд се многи питају – да ли формално учешће банака у овом послу за њих значи само стварање добре медијске слике да су

оне вољне да финансијски помогну, ето, и паоре.

Међу банкама које нису пласирале ниједан кредит у пољопривреду нашла се и „Агробанка“. Према речима Биљане Вујичић, извршног директора, ова банка не одустаје од кредитирања пољопривреде већ је у томе била спречена због послова на добијању сертификата ИСО стандарда.

Банке су досад одобриле 1.491 краткорочни кредит, 117 са дужином рокотом отплате, а укупно је пласирано око 400 милиона динара. С обзиром на потребе аграра, ово је мало новца.

Ипак стечај „Вискозе“

Трговински суд у Ваљево покренуо је стечајни поступак у Холдинг компанији „Вискоза“ из Лознице, односно у њених шест зависних предузећа: „Целулози“, „Целвлакну“, „Центрофану“, „Корду“, „Стандарду“ и „Крупанки“ из Крупња. Стечај је покренут на предлог Фонда за развој Србије, по налогу Министарства економије и регионалног развоја.

Лозничка компанија је, иначе, почетком године добила 161 милион динара за последњи круг социјалног програма за 379 радника. Неки од њих нису узели отпремнине (или су остали у фирми или су стекли услове да се пријаве Националној служби за запошљавање две године пред пензионисање), па је фирма вратила држави 8,7 милиона динара.

Едукативни центар за Роме

У присуству Светозара Чиплића, републичког министра за људска и мањинска права, средином јуна у Пожаревцу је амбасадор Јапана Тошио Цунозаки отворио Ромски едукативни центар. Објекат је изграђен донацијом ја-

панске владе од 60.000 евра, док је локална самоуправа, поред осталог, обезбедила бесплатне прикључке на водовод, канализацију, електро и топловодну мрежу.

Уговор о донацији јапанске владе Удру-

жењу Рома Браничевског округа потписан је јуна прошле године. Јапан је, иначе, до сада, на име економске помоћи Србији, поклатио око двеста милиона евра и реализовао 109 развојних пројеката, а ово је прва донација Пожаревцу.

У Едукативном центру Рома обављаће се припрема ромске деце за полазак у школу, образоваће се одрасли и деца без завршене основне и средње школе, организоваће се радионице, семинари, курсеви за рад на рачунарима... а поткровље зграде биће адаптирано за дечји вртић.

Са свечаности у Пожаревцу

Против злостављања старих

У петак (26. јуна) обележен је Међународни дан борбе против насиља над старим особама, пети пут заредом. Замисао свих акција и манифестација организованих тим поводом био је да се, подизањем свести, спречи насиље над људима у позним годинама. Овој глобалној акцији придружила се и наша земља која се по броју остарелих налази на 10. месту у свету, организујући трибуну насловљену „Мој свет... твој свет...

наш свет... свет без злостављања старих“. Према подацима Светске здравствене организације, од четири до шест одсто старих у свету било је изложено насиљу, док је код нас мајско истраживање Црвеног крста Србије и организације „Хуманас“ показало да чак 32 одсто старијих од 60 година трпи неки облик насиља, од вербалног и физичког, до занемаривања и принудног преписивања имовине наследницима.

Награда Милени Раданов

Милена Раданов (сасвим десно) сарађује и са глумицом хуманитарком Бранком Веселиновић

Удружење послодаваца установа социјалне заштите старих и одраслих лица Војводине доделило је годишњу награду за 2008. директору Геронтолошког центра у Кикинди Милени Раданов. Њен рад и успехе у остваривању

социјалне заштите остарелих лица запознала је стручна комисија коју сачињавају њене колеге по професији.

– Признање ми је тим драже и представља подстрек за нова прегнућа – истиче славodobитница Раданов.

Исплата

Исплата другог дела мајског чека пензионерима из категорије запослених почела је 24. јуна. Истог дана кренула је исплата и корисницама који живе у бившим југословенским републикама.

Други део припадљности за мај пољопривредним пензионерима исплаћиван је од 20, а војним од 22. јуна.

Чек из Загреба

Из Мировинског завода Хрватске пензионерима који живе у Србији исплата припадљности за мај почела је 15. јуна. За 30.766 корисника пензија зарађених у овој држави Комерцијалној банци је уплаћено 6,142 милиона евра, па је чек из Загреба у просеку „тежак“ око 200 евра.

Зараде ниже 4,7 процената

Просечна бруто зарада исплаћена у мају 2009. године износи 43.183 динара, саопштио је Републички завод за статистику, што је номинално 4,7, а реално 6,2 одсто ниже од просека исплаћеног у априлу.

Нето зарада, без пореза и доприноса, у мају износи 31.086 динара и номинално је нижа 4,6, а реално 6,1 одсто од априлске нето плате.

Цене више 1,5 одсто

Цене на мало робе и услуга у мају 2009. у просеку су више за 1,5 одсто у односу на претходни месец (цене робе више су за 2,0 а услуга за 0,3 процента). У односу на исти месец 2008. цене на мало су више за 10,4, а у односу на децембар за 8,7 процената.

Истовремено, трошкови живота у мају 2009. у односу на април у просеку су виши за 1,6 одсто, у односу на исти месец 2008. године повећани су за 8,2 одсто, а у односу на децембар за 6,8 процената.

ПАД ЗАРАДА УЗНЕМИРИО И ПЕНЗИОНЕРЕ

Више осигураника, каса празнија

Недовољан прилив у буџет и све ближи поновни долазак мисије ММФ-а актуелизовали тврдње о неопходности смањења пензија, о бољој наплати доприноса нико и не прича

Коверте запослених у Србији опет су, у мају, биле тање него претходног месеца. Тиме су и пензијски доприноси били мањи, а и порези у буџету. Већ то, уз, и надаље, противречне изјаве домаћих и иних званичника, било би довољно да се пензионери узнемире, све и да августовски сусрет са мисијом ММФ-а није све ближи...

Истина је да је потпредседник владе и министар економије Млађан Динкић, пре недељу дана на скупу у Београдској банкарској академији, изјавио да „држава неће смањивати плате и пензије, нити повећавати порез на додату вредност“; због мањка буџетских прихода, повећаће се, најављује Динкић, буџетски дефицит и смањивати државна администрација.

Али, Владимир Глигоров, сарадник Бечког института за економска истраживања, уверен је да ће исплата пензија, свеједно, ускоро бити под знаком питања јер, једноставно, неће бити новца за то.

– Пензије морају страдати бар делимично ако се не позајми сав новац од ММФ-а јер су инвестиције већ страдале. Нема ту много избора – истиче Глигоров.

А судећи по гласноговорницима ММФ-а, нема много избора ни ако се добије друга транша зајма од овог светског кредитора. Тако је Богдан Лисоволик, стални представник канцеларије

ММФ-а у Србији, за „Блиц“ изјавио да су и без кризе издаци за пензије у Србији, мерено процентима БДП-а, много већи него у другим земљама у региону, што је, по њему, једна од великих брига када је реч о одрживости фискалне политике.

– Стога би предмет пажљиве анализе и дебате требало да буде колике пензије Србија може себи да приушти – најавио је Лисоволик.

По њему, „смањивање пензија би представљало несумњиво прихватљив корак“, док и многи економисти гласно, по медијима, сумњају да ће намера Млађана Динкића бити прихватљива и ММФ-у. Небојша Савић, рецимо, сматра неприхватљивим увећање дефицита јер „то значи даље задуживање државе, односно даље пребацивање те-

Шта ли ће бити

рета на будуће генерације“, сумња да би смањивање броја запослених у администрацији могло да се спроведе довољно брзо, а једино дугорочно одрживим решењем

сматра „смањење јавне потрошње кроз смањење плата и пензија“.

Историшљеник о томе да је „направљена грешка што су пензије прошле године уопште (ванредно) повећане“, гувернер НБС Радован Јелашић такође сматра да би најбоље (најлакше, свакако), иако непопуларно, било смањење плата и пензија јер, каже, Србија и даље троши изнад својих могућности. Гувернер, још, наводи да је излаз могућ и у бољој наплати пензијских доприноса – али и то само узгред и да би се одмах поново „бацио“ на аргументе за смањење пензија.

Пензијски систем претезак је не само држави него и удруженим послодавцима: Стеван Аврамовић, председник Уније послодаваца, упо-

Колико може

Најава представника ММФ-а да би требало израчунати колике пензије Србија себи може да приушти, „мирише“ на искуство кроз које су већ прошли пензионери у Републици Српској: тамо су исплаћиване онолике пензије колико је било новца у каси Фонда ПИО, па су дуго биле десетине процената ниже него што су обрачунаване у пензијским решењима; тек у марту прошле године каса Фонда ПИО РС напунила се толико да су најстарији могли да приме пензије у висини обрачунатих у решењима.

Када би овде Фонд ПИО остао без буџетске дотације, ове године би, по финансијском плану, од доприноса приходовао 237,8 милијарди, а још 24,7 милијарди из буџета за пензије предвиђене посебним прописима и за исплату минималних, законом гарантованих пензија; било би то свега 56,87 одсто од 461,6 милијарди потребних за редовну исплату замрзнутих пензија у овој години.

Ослонац на пензије

Домаћинства у Србији све више преживљавају захваљујући пензијама својих старијих чланова: традиционална тромесечна анкета Републичког завода за статистику о потрошњи домаћинства показала је да је удео пензија у приходима породица порастао на 33,4 одсто, док је удео плата 50,70 процената.

зорио је на потребу хитне реформе пензијског система јер, каже он, за привреду је велико оптерећење да 1.974.430 запослених (према подацима за мај 2009), издржава 1.591.000 пензионера.

А нигде се, ваљда, као баш у пензијском систему не види колико су бројке ровите и колико је њиховом (зло)употребом могуће доказивати све што се хоће. Пензије су, падом плата, порасле до 67 одсто просечне зараде, чиме најстарији, наравно, могу да се „обришу“ кад крену на пијаци или у плаћање рачуна; од октобра, када су пензије замрзнуте, па до краја године предвиђа се да ће примања најстаријих бити реално умањена за чак 12 процената – израчунао је Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине и члан Управног одбора РФ ПИО, за „Вечерње новости“.

Буџетски дефицит за пет месеци достигао је 44 милијарде динара, а једино др Јован Кркобабић, потпредседник владе и председник Савеза пензионера Србије, упорно подсећа да се Фонду ПИО дугује чак 90 милијарди неплаћених доприноса

(чак и да се забораве десетине милијарди доспелих камата на те дугове). Ако се зна да је парламент ове државе донео закон у коме пише да нико не може бити ослобођен обавезе плаћања пензијског доприноса, једини закључак је да и овде, уз многе друге области, држава показује потпуну неспремност да ради свој посао и спроводи сопствене законе. Чак и да је истина да половина те суме не може да се наплати јер су дужници ликвидирани, приватизовани (уз државну великодушност да дугове не пренесе новим власницима) или у поступку „шминкања“ за будућу продају (током кога им држава такође гледа кроз прсте кад су обавезе у питању) – опет остаје дуг који је већи од целокупног овогодишњег мањка у буџету.

У неким другим, организованим и правним државама, послодавцима не пада на памет да не плаћају доприносе за упослене, казне су, кажу упућени, ригорозне, а понегде чак држава, ако се послодавац не поправи, преузима целу фирму, све са имовином, касом и запосленима (судећи по томе колико наша држава дугује сељацима, путарима, добављачима... чини се да смо срећни што оваквог рецепта нема код нас).

А како се плаћају доприноси и ових дана, може се видети и по броју осигураника које је „избројао“ Фонд ПИО: у нашој евиденцији није 1,97 милиона запослених већ чак – више од 2,7 милиона оних који би требало сваког месеца својим уплатама да обезбеде средства за исплату пензија.

Ови подаци говоре да

Мање, али много

Расходи за нето пензије 2007. године износили су 258 милијарди динара, или 10,4 одсто БДП-а. Расходи за пензије су међу највишима, али и даље испод просека за ЕУ (11,9 одсто), израчунала је лане Гордана Матковић, бивши министар за рад.

ФИЛИЈАЛА	БРОЈ ОСИГУРАНИКА (март 2009. г.)			
	из категорије:			
	ЗАПОСЛЕНИХ	САМОСТАЛНИХ ДЕЛАТНОСТИ	ПОЉОПРИВРЕДНИКА	УКУПНО
БЕОГРАД	719.461	110.154	11.114	840.729
БОР	41.351	3.897	8.184	53.432
ВАЉЕВО	41.136	6.521	15.118	62.775
ВРАЊЕ	48.994	5.267	12.756	67.017
ЗАЈЕЧАР	29.362	3.876	4.842	38.080
КРАГУЈЕВАЦ	82.494	10.846	10.668	104.008
КРАЉЕВО	47.531	7.395	4.940	59.866
НОВИ ПАЗАР	28.371	5.153	8.544	42.068
КРУШЕВАЦ	65.354	8.195	15.089	88.638
ЛЕСКОВАЦ	49.052	6.682	12.595	68.329
НИШ	104.554	14.582	9.385	128.521
ПИРОТ	28.067	2.628	3.030	33.725
ПРОКУПЉЕ	19.351	2.500	3.400	25.251
ПОЖАРЕВАЦ	43.015	6.201	16.206	65.422
СМЕДЕРЕВО	51.480	7.129	9.483	68.092
УЖИЦЕ	70.478	11.021	11.740	93.239
ЂУПРИЈА	62.565	7.736	10.954	81.255
ЧАЧАК	60.491	9.429	6.688	76.608
ШАБАЦ	67.932	11.169	24.279	103.380
Ц. СРБИЈА	1.661.039	240.381	199.015	2.100.435
БАЧКА ПАЛАНКА	17.026	2.414	2.144	21.584
ВРБАС	23.619	3.756	2.442	29.817
ВРШАЦ	19.386	3.050	2.499	24.935
ЗРЕЊАНИН	45.147	6.760	3.037	54.944
КИКИНДА	20.513	2.538	1.204	24.255
НОВИ САД	158.924	27.339	4.446	190.709
ПАНЧЕВО	50.637	11.136	4.636	66.409
СЕНТА	16.490	2.375	1.790	20.655
СР. МИТРОВИЦА	68.215	13.639	5.996	87.850
СОМБОР	42.347	7.407	3.468	53.222
СУБОТИЦА	54.141	7.312	2.658	64.111
ВОЈВОДИНА	516.445	87.726	34.320	638.491
К. И МЕТОХИЈА	28.005	434	50	28.489
УКУПНО	2.205.489	328.541	233.385	2.767.415

је однос оних који би требало да плаћају доприносе и оних којима се исплаћују пензије ипак бољи него што званичници „машу“ када им затреба да тумаче зашто је у Србији теже него игде у региону, па и у Европи, једнако погођеним економском кризом: 1,75 осигураника према једном пензионеру. Само у категорији запослених, 1,69 садашњих радника требало би да издваја доприносе за исплату пензија сваког од бивших колега; 6,44 предузетника својим

доприносима требало би да финансира исплату сваке од пензија умировљених занатлија, адвоката, таксиста... док су се једино код земљорадника опасно приближили активни осигураници и пензионисани паори – однос је 1,05:1.

Али, евиденција је једно, а плаћање, очито, нешто сасма друго. Као и подаци: и за њих важи она „авај чињеницама ако се не уклапају у оно што хоћемо да докажемо“.

Славица Чедић

СЛЕПИ И СЛАБОВИДИ НА ПРАГУ 21. ВЕКА

Недовољан само бели штап

За набавку савремених помагала, пре свега дигиталних уређаја за читање, неопходна промена закона, па је крајње неизвесно када би то могло да се догоди

У Србији има око 12.000 слепих и слабовидих који користе помагала добијена на основу права у систему здравственог или пензијског и инвалидског осигурања, а која им олакшавају свакодневни рад и живљење. Међутим, многа од тих тифлотехничких средстава су већ застарела и требало би их заменити новим савременим помагалима као, на пример, четвороканални репродуктор (касетофон) новим дигиталним уређајем за читање звучних записа (књига и часописа), а постојећи „асортиман“ специфичних помагала, која иду на терет државе, проширити и другим средствима, која се данас користе у свету.

У Хрватској, на пример, слепа лица имају право на мерач шећера у крви, прилагођен особама са оштећеним видом, у Немачкој добијају уређај за препознавање боја, у неким другим земљама – говорни апарат за мерење притиска, вагу која изговара телесну тежину, а постоји и уређај за домаћинство

Са трибине у Савезу слепих Србије

који препознаје и упозорава када је чаша или шоља довољно напуњена.

Овом проблему, који је већ дуже актуелан, била је посвећена и недавна трибина под називом „Помагала за слепе и слабовиде на прагу 21. века“, одржана у организацији Савеза слепих и слабовидих Србије.

У систему здравствене заштите, по прописима о здравственом осигурању, борачко-инвалидској заштити и социјалном осигурању војних осигураника, осигураници имају право на бели штап, сат за слепе, Брајеву писаћу машину, четвороканални ре-

продуктор (касетофон), тамне наочаре, ултразвучни штап (за лице које је слепо и глуво), а од пре годину дана ђаци и студенти имају и право на говорни софтвер за компјутере. Овај софтвер могу да добију и незапослени и пензионери под условом да докажу да им је неопходан за обављање одређеног посла.

Два тифлотехничка помагала – четвороканални репродуктор и Брајева писаћа машина могу да се добију преко Фонда за пензијско и инвалидско осигурање, а то право могу да остваре запослени осигураници

који су слепи и слепа деца запослених осигураника. Осигураници се опредељују где ће да остваре право на неопходно помагало, преко Републичког завода за здравствено осигурање или преко Фонда ПИО, али није дозвољено да на „обе стране“ подносе захтев.

Обе установе показују изузетно разумевање за потребе и захтеве Савеза слепих, за иновирање и проширење листе тифлотехничких помагала, али пошто одлучивање о томе није у њиховом домену, упућују их на Министарство рада и социјалне политике. Одакле је, пак, стигао одговор који не указује да ће ова питања бити брзо решена.

Наиме, према речима Драгише Дробњака, секретара у Савезу слепих и слабовидих Србије, у Министарству такође показују разумевање, али наводе да је потребно променити Закон о ПИО и Правилник о тифлотехничким помагалима (у оквиру Закона о здравственом осигурању) да би се „увела“ нова помагала. Имајући у виду брзину доношења допуна закона код нас, на ово је могуће и подуже чекати.

Миланка Иванчајић

„Дигиталац“ уместо репродуктора

– Свесни смо кризе у којој се налази наша земља и зато не инсистирамо на ономе што је нереално – објашњава Драгиша Дробњак. – За сада, желимо да уместо четвороканалног репродуктора, који је тежак и застарео, добијемо дигитално помагало за читање звучних записа – књига и новина, што би умногоме помогло образовању, професионалном раду и, уопште, самосталном животу слепог лица. Цена им је слична, с тим што је дигитални уређај много лакши и једноставнији – када се једном нешто снимити дигитално, то после може на више начина да се репродукује и преноси. На USB или на мобилни телефон може да стане по неколи-

ко књига. Пре три године почели смо преводити око 5.000 књига из наше библиотеке „Др Будимир Јовановић“ са звучних касета на дигитални облик (CD) и зато је неопходно да наши чланови имају дигиталне уређаје. Цео поступак је једноставнији када књигу из библиотеке пребаците на CD и пошаљете кориснику и он тај CD не мора да враћа, за разлику од касете коју мора да пакује и шаље поштом библиотеци. Поред тога, у будућности би нам много значао и говорни софтвер Ан Ридер, недавно представљен на говорном порталу сајта РТ Војводине, који омогућава да се на сајту прочита жељена вест или било шта друго.

ПОСЕБНА ЗАШТИТА ДЕЦЕ КОЈА ОСТАНУ БЕЗ ОБА РОДИТЕЉА

Право на две породичне пензије

Ова могућност је предвиђена за малишане до 15 година и за старије уколико су на редовном школовању, као и за одрасле трајно неспособне за рад ако су оболели пре навршених 15 година старости

Дете које остане без родитеља налази се под посебном заштитом и Закон о пензијско-инвалидском осигурању обезбеђује му коришћење права на породичну пензију. Ово право детету припада до навршених 15 година живота, а ако после тога настави редовно школовање има право да прима породичну пензију и до завршетка школовања, али најдоцније до навршених 20, 23, односно 26 година живота (у зависности од тога дали похађа средњу, вишу школу или факултет).

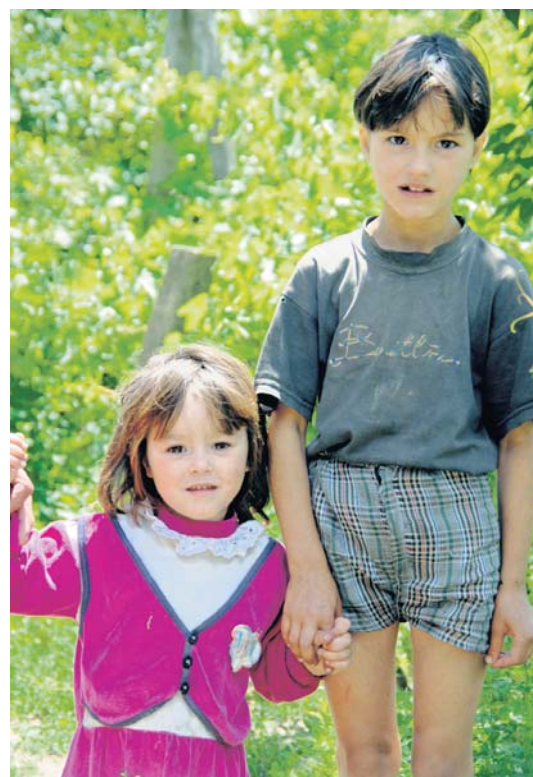
Мање је познато да дете, уколико се догоди да му премине и други родитељ, има право и на породичну пензију по смрти тог родитеља. Законом је дефинисано када ово право може да се оствари уз услов да је преминули родитељ издржавао дете, односно када право на породичну пензију зависи и од висине прве пензије. Али, уколико дете има мање од 15 година, подразумева се да га је преминули родитељ издржавао до тренутка смрти, па му се, без обзира на висину прве пензије, утврђује право и на другу пензију. Исто право могу да остваре и деца на редовном школовању, уз потврду школе, односно факултета на коме студирају. Обе пензије сабирају се, односно сливају у једну јединствену породичну пензију за коју је прописано само да не може да пређе лимит, односно највиши износ пензије у претходном кварталу.

Право на сабране породичне пензије по основу оба родитеља имају и одрасла деца која су трајно неспособна за рад, уколико су статус инвалидног детета стекла пре навршених 15 година живота.

Чињеница издржавања, односно висина прихода, приликом оцене права на породичну пензију по смрти другог родитеља узима се у обзир за де-

цу преко наведеног узраста, старију од 26, односно 27 година (као и за друге чланове породице којима припада законско право на породичну пензију). У таквим случајевима, када је издржавање услов за стицање права на породичну пензију, према одредби члана 32 Закона сматра се да је умрли корисник права на пензију издржавао члана породице ако укупни месечни приходи члана породице (у овом случају детета) не прелазе износ најниже пензије у претходном кварталу.

Пошто је ставом 2 истог члана (32) Закона о ПИО прецизирано да се као приходи члана породице не рачунају додаток на децу, родитељски додаток, новчана накнада по основу помоћи и неге или телесног оштећења, примања по основу награда, отпремнина због одласка у пензију, као ни новчана примања по основу ученичког и студентског стандарда, то произилази да породична пензија детета по једном родитељу ипак представља приход (месечни) који ће се узети као услов за стицање права на породичну пензију по другом родитељу. То конкретно значи да дете које већ прима породичну пензију по једном родитељу, може да оствари право и на пензију по смрти другог

родитеља само ако пензија коју прима не премашује износ најниже пензије у претходном кварталу (која сада, од октобарског замрзавања пензија, износи 11.088 динара).

Уколико се догоди теоретски могућа ситуација да износ породичне пензије по једном родитељу буде истоветан са износом најниже пензије у претходном кварталу, детету ће се признати право на породичну пензију и по другом родитељу, у складу са одредбом члана 32.

С обзиром на сложеност ове проблематике и чињеницу да право на породичну пензију по важећим прописима припада и другим члановима уже и шире породице, у наредном броју осврнућемо се и на те категорије корисника.

С. Марсенић

Обавезно старатељство

Уз доказе о смрти и другог родитеља (умрлица) и, ако се ради о деци старијој од 15 година, редовном школовању, уз захтев за утврђивање права и на другу пензију неопходно је доставити и решење о томе ко је, надаље, привремено старалац малишану који остане без оба родитеља. Одлуку о томе, па и решење, доноси центар за социјални рад надлежан према месту пребивалишта детета.

ФИЛИЈАЛА БАЧКА ПАЛАНКА – ЗАВРШЕНА ОБНОВА ЗГРАДЕ

Више посла због границе

У јеку грађевинских радова, све службе редовно су радиле

Филијала Бачка Паланка спада у ред мањих филијала, како у Војводини, тако и у Републичком фонду ПИО. Грађани општина Бачка Паланка и Бач, које се налазе на левој обали Дунава (природна граница са Републиком Хрватском), могу да остварују права из ПИО у згради Филијале у центру Бачке Паланке, Жарка Зрењанина 72, и у Испостави Бач – Трг Зорана Ђинђића 2 у Бачу.

Око 27.000 осигураника и 17.000 корисника права из ове две општине услужује 30 запослених. Географски положај Филијале условио је и да нови захтеви за остваривање права по споразумима са бившим југословенским републикама – углавном из Хрватске и БиХ, буду заступљенији него у другим филијалама. Тиме су израженији и проблеми везани за решавање таквих захтева јер често недостају потврде о тамошњем стажу, а њихово прибављање је и најчешћи узрок продужавања рока за доношење решења. Такође, у већем обиму раде се и прерачуни пензија за људе који су раније радили у овим републикама.

Према речима Милице Рацков, директора Бачкопаланачке филијале, најтежи период у раду Филијале окончан је у фебруару ове године када је после шест месеци рада реконструисана пословна зграда у Бачкој Паланци.

– Услови за рад у Филијали били су отежани током реновирања зграде и за странке и за наше раднике, али сви су, и током извођења великих грађевинских радова, редовно обављали посао. Обновили смо електроинсталације, окречили радни простор, адаптирали смо и преградили неколико канцеларија и, на крају, технички пријем објекта урађен је почетком фебруара. Сада радимо у скоро идеалним условима, јер сваки радник има персонални рачунар на радном месту, а потребно је још само обновити канцеларијски намештај – објашњава Милица Рацков.

Зграду у седишту Филијале Фонд ПИО дели попола са РЗЗО, а грађевински и катастарски решени су и сви имовинскоправни односи између ове две јавне службе.

У Филијали се са странкама ради на два шалтера

Милица Рацков

од 8 до 13 часова. У приземљу је пријем захтева, а на другом спрату је шалтер исплате пензија. Референти Матичне евиденције странке примају понедељком, средом и петком, да би имали довољно времена и за обраду пристиглих захтева, али ако дођу и других дана, а посебно из неког удаљеног места, буду и услугене. У Исплатној служби ради се нон-стоп са странкама. У приземљу је референт који пружа правну помоћ грађанима, а због лакшег физичког приступа, у приземљу се обавља и лекарско вештачење. Лекари из Новог Сада долазе и раде оцене за туђу негу и помоћ и телесно оштећење, док се захтеви за оцену радне способности са овог подручја шаљу на обраду у Дирекцију Покрајинског фонда.

Испостава Филијале у Бачу је још крајем деведесетих електронски повезана са Дирекцијом у Новом Саду. Одлично функционише. Милица Рацков сматра да је то прави начин да се Фонд приближи корисницима услуга. Рецимо, и председник општине Бач је у више наврата јавно саопштио да су у локалној самоуправи изузетно задовољни радом Фонда. У

Испостави ради један запослени са средњом стручном спремом који прима захтеве, издаје уверења за визе, пензионерима оверава кредите, прима све поднеске из области МЕ (М-1, М-2...). Општина Бач је специфична и по томе што има више пољопривредних осигураника и корисника него већа Бачка Паланка, па је радник у Испостави у Бачу посебно обучен да, након консолидације, пружа и овим људима све потребне информације о правима.

Пошто се у подруму зграде у Бачкој Паланци пре више година појавила подземна вода, Бачкопаланачка филијала „кубури“ и са архивским простором. Једно време активни предмети су чувани у затвореним плакарима у ходницима, а после реконструкције архивски депо је смештен у посебној канцеларији на трећем спрату. Руководство Филијале сматра да би боље решење било када би се од РЗЗО закупила једна канцеларија за ту намену, јер они имају слободних.

Милан Пајић, начелник Одељења за ПИО, каже да се већина поднетих захтева у Филијали уради у законском року, осим када се код пољопривредника утврђује својство осигураника, као и код поменутих ситуација са осигураницима из бивших република.

Душанка Јарчевић, начелник Одељења општих и финансијских послова, задовољна је, јер су успели да 90 одсто случајева потраживања од странака успешно реше у поступку вансудског поравнања.

Мирослав Мектеровић

ФИЛИЈАЛА ШАБАЦ – КОНАЧНО
СТАТУС „ВЕЛИКЕ ФИЛИЈАЛЕ“

Дуплиран број захтева и решења

Славица Тешић: консултације са сарадницима

Иако је за последњих пет година број осигураника и корисника знатно повећан, задржан квалитет рада

Од првог јануарског дана прошле године Шабачка филијала, на адреси Војводе Мишића 9, најзад је добила статус „велике филијале“ који и заслужује сходно територијалном простору и броју осигураника и корисника права који покрива. Филијала Шабач у саставу има Службу у Лозници и пет испостава: у Богатићу, Владимирцима, Коцељеви, Крупњу, Малом Зворнику и Љубовици.

– После консолидације фондова број људи који остварују права из пензијско-инвалидског осигурања у нашој филијали знатно је повећан с обзиром на чињеницу да је мачвански крај познат по пољопривреди, па су ови осигуранци и корисници права прешли у нашу надлежност – каже за наш лист Славица Тешић, директор Филијале Шабач. – Пошто је од 2005. године у надлежност филијале пренето и решавање по захтевима за остваривање права из ПИО по међународним уговорима са бившим републикама СФРЈ, број примљених и решених захтева је већ тада дуплиран. Томе треба додати и 17.000 решених захтева за „повезивање“ стажа и око 25.000 пољопривредника који су сада у нашој надлежности, тако да је сасвим јасно због чега је Шабачка филијала прерасла у „велику“, односно због чега је отворена Служба у Лозници.

Сада ова филијала броји 85 запослених – 52 ради у Шапцу, а 33 у Лозници:

– Морам да кажем да је до 2008, иако је број захтева и решења дуплиран, читав посао обављао исти број запослених. Када су после обједиња-

вања нама „припали“ самосталци, а нарочито велики број пољопривредника, број осигураника прешао сто хиљада (тачно 103.380), а број корисника достигао 56.366, морало је нешто да се предузме. Тако је почетком 2008. отворена Служба филијале у Лозници, која збрињава нешто мање од половине овог броја осигураника, 41.253, и око трећину корисника, 19.838, а тек у другој половини године примљени су нови радници за ову службу.

Они су до септембра долазили у Шабач на обуку, сада самостално раде у Лозници, али шабачке колеге често „ускоче“ да помогну. Иако се сви у новој служби максимално ангажују и труде да све ураде најбоље могуће, још има потребе за консултацијама са искуснијим колегама. Праве ефекте рада новоформиране службе очекујемо тек у неком наредном периоду – наглашава наша саговорница.

Прошле године је Шабачкој филијали поднето 21.000 захтева за остваривање разних права из пензијско-инвалидског осигурања, а решено је 13.000:

– Бројке треба посматрати у контексту свега што сам већ рекла, а оно што је веома важно јесте да смо квалитет рада одржали на веома високом нивоу. О томе сведоче и резултати ревизије (из Дирекције) обављене почетком јуна, када је оспорено мање од два одсто прегледаних решења донетих у нашој филијали – наглашава Славица Тешић.

Највећи проблем, поред мањка запослених, и у овој филијали је пословни простор. Зграду користе заједно са Заводом за здравствено осигурање (који је власник и користи већи део). У филијали не постоји шалтер сала, већ грађани у писарници предају захтеве и обављају друге послове:

– То и не би био велики проблем, јер сматрам да је много хуманије да људи уђу у просторију него да стоје иза шалтера, само када би било више од тренутно четворо запослених. У лозничкој служби је систематизовано пет радних места у писарници, а мањи је обим посла. Недовољно је људи и у одељењу за остваривање права из ПИО: пет виших стручних сарадника, два контролора и девет виших стручних сарадника за послове матичне евиденције. Исти број запослених био је и 2002. године када је било упула мање захтева, а да и не говорим о томе да смо сада скоро сви ангажовани и на ажурирању података матичне евиденције. То такође успемо да обавимо, после подне и суботом, тако да редован посао не трпи – објашњава за наш лист Славица Тешић, директор Филијале Шабач.

В. Анастасијевић

НАШИХ ПРВИХ ЧЕТРДЕСЕТ ГОДИНА (4)

Пензионери постају сироти милионери

Иако се у другој половини девете деценије прошлог века пензије повећавају и по шест пута годишње, па, 1989, и за невероватних 1.843 одсто, губи се битка с инфлацијом

Средина девете деценије прошлог века, из садашње перспективе, заиста изгледа невероватно берићетна за пензионере: пензије су 1985. године у јануару повећане за 3,3 одсто, потом је уследила априлска повишица од 15 одсто, па јунско 13-процентно повећање, у септембру нешто мање – 8,7 одсто...

средином 1985. финансијски план Заједнице је „иновирани“ и утврђен у износу од 180 милијарди динара.

И наредне, 1986. године, обрачунске службе су имале пуне руке посла: пензије су седам пута повећане. Прво за 18,2 одсто, затим у јануару за 15,4 одсто (најнижа старосна и инвалидска пензија била је 28.542,

✓ **У децембру 1985. године најнижа пензија била је 24.733 динара, а додатак за туђу негу и помоћ 20.940 динара**

Имало се, могло се: донете су одлуке да се средствима тадашњих осигураника учествује у топлификацији центара за рехабилитацију, у изградњи дома за децу у Баошићима и подизању центара у пограничним подручјима у циљу заустављања емиграције... Због ових улагања, као и због повећања износа за исплату пензија,

а просечна – 35.935 динара); нова радост за пензионере уследила је већ следећег месеца, у фебруару, када је донета одлука о повећању пензија за још 8,9 процената, после чега је најнижи износ старосне пензије порастао на 31.086 динара, а највиши износ од кога се одређује пензија на 196.812 динара.

*Поштована и драга уреднице,
вама, и целој редакцији, песимистички јубилеј (материцу) листа, са најбољим жељама.
С поздравом, ваш одан сарадник
Добановић
Т.С. Захваљујем на захвалници.*

Године 1986. пензије седам пута повећане

Четири месеца касније, у јуну, ново повећање од 15 одсто, септембарски чек био је дебљи за 8,1 одсто, у октобру је уследила повишица од осам процената, да би крајем новембра била донета последња одлука о новом повећању...

ско осигурање и за земљораднике, чиме је стављена тачка на вишегодишње расправе о томе. Поред општих услова као и код радничког осигурања (дужине радног стажа, права на накнаду за туђу негу и помоћ, итд.), за земљораднике није било предвиђено право на превремену старосну пензију и

Те, 1986. године, најзад је уведено обавезно пензиј-

НАЈЈЕФТИНИЈЕ ОСИГУРАЊЕ

● Уврћењем пензијског и инвалидског осигурања земљорадника створени услови за сигурнију старост ове категорије осигураника

Законом о пензијском и инвалидском осигурању земљорадника који се примењује од 1. јануара 1986. године, уведено је обавезно пензијско и инвалидско осигурање земљорадника (удружених и неудружених) који су на дан 1. јануара 1986. године били старији од 15 година а млађи од 60 година (мушкарци) односно 55 (жене) година живота. За земљорадничке стаже од наведених година живота установљено је добровољно пензијско и инвалидско осигурање.

Уврћењем обавезног пензијског и инвалидског осигурања земљорадника, постигнута су значајна друштвено-економски ефекти.

Пре свега троба истаћи — уврћењем пензијског осигурања пољопривредника у СР Србији ван аутономних покрајина први пут су они могли бити обухваћени

дариности за земљораднике за обавезно осигурање, а додатни допринос за стаж солидарности за земљораднике који су се пријавили на добровољно осигурање није введен у 1987. години.

Како је у наслову речено да је пензијско осигурање земљорадника најјефтиније, то ће се из наредног излагања и закључити:

Ако се упореде основнице осигурања и стопе доприноса у 1987. години за Заједницу пензијског и инвалидског осигурања у Хрватској Војводини и Србији долази се до следећих закључака:

основнице осигурања	СР Хрватска	СР Србија	САП Војводина
1.	45.500	40.000	43.000
2.	58.240	50.000	50.000
3.	69.160	60.000	60.000
4.	81.900	75.000	70.000
5.	92.820	90.000	80.000
6.	109.200	105.000	100.000
7.	125.580	120.000	120.000
8.	141.960	135.000	140.000
9.	160.160	150.000	160.000

односно за 250 одсто у индексу у односу на предложено смањење стопе доприноса на 4 одсто. За исти износ веће су и стопе доприноса на основнице осигурања у Заједници Војводине.

Поред стопе на основнице осигурања у Заједници Србије уведена је и додатна стопа од 1 одсто за напред већ поменутим солидарни стаж.

Из напред изложеног може се закључити да је пензијско и инвалидско осигурање најјефтиније у Заједници Србије у односу на остале заједнице о којима смо говорили у овом написку.

■ ПИТА ЈОШ ГОВОРЕ ПОДАЦИ

Дрвета констатација била би да је пензијско и инвалидско осигурање земљорадника најјефтиније и у односу на друге гране људе и раднике у удруженом раду, који остварују право на пензијског и инвалидског осигурања у СР Србији ван САП-а.

У прилог овоме говоре следећи подаци. Ако се посматрају обавезе земљорадника, радника у удруженом раду и радних људи који остварују обавезно осигурање,

Ни то није помогло да пољопривредници масовније уплаћују пензијски стаж

право на основу смањене радне способности, такозване друге и треће категорије инвалидности. Али, кад наврше 60, жене, а 65 година мушкарци, паори су уз само 15 година стажа могли да остваре право на старосну пензију. Да би помогла остарелим сељацима, држа-

година и – старосну пензију; коме је до тражене старости предстојало, рецимо, седам година и он толико уплаћивао пензијски допринос, могао је да рачуна још на „државних“ осам и, такође, на остваривање права на пензију (уз потврду старе изреке о данајским

да се ретроактивно, од 1. јануара 1986, пензије повећају за 15 одсто и да најнижа старосна и инвалидска пензија за ову категорију осигураника износи 38.350 (уместо 33.350) динара.

Те, 1986. године, усвојена је и стамбена ранг-листа са именима 2.573 пензионера који су очекивали кров над главом, а исплаћено је и по 5.000 динара регреса свим корисницима пензија.

Пошто осигураници нису посустајали у покушајима да остваре право на инвалидску пензију, због чега су комисије имале пуне руке посла, за 100 одсто повећана је накнада лекарима у инвалидским комисија због повећаног обима рада.

Лекари су радили све више, а Србија, ван покрајина, у 1987. години имала је више инвалидских него ста-

✓ **У 1987. око 10 одсто београдских пензионера примало је између 100.000 и 120.000 динара, док је највиша пензија (за борце са Партизанском споменицом) износила 473.000 динара**

ва им је понудила „на поклон“ до десет година тзв. солидарног стажа: ко би уплаћивао осигурање, рецимо, пет година, а имао је потребне године старости (60, односно 65 година живота), од државе би добио још десет солидарних

поклонима – јер се управо и овим, поклоњеним, доприносима непокривеним годинама стажа тумачи што су земљорадничке пензије изузетно ниске).

Што се тиче „самосталаца“, делегати Скупштине СИЗ-а донели су одлуку

Успех за све колеге

Честитам вам јубилеј вашег и мог листа који, поред дневне штампе, редовно читам. Дакле, 40 година није мало, што је успех за све ваше колеге – осниваче, као и вас који сте побољшали лист да буде актуелнији и читанији.

Желим вам пуно здравља и успеха у даљем раду.

*С поштовањем,
Петар Кнежевић,
Београд*

росних пензионера! На једног старосног било је 1,18 инвалидских пензионера. Посебно забрињавајуће је било и то што је у првих девет месеци од укупног броја поднетих захтева за остваривање неког од права, 66,98 одсто било – за оцену радне способности. „Док се код нас не разбије заблуда да се ранијим пензионисањем може решити проблем незапослености, докле неће бити ни могућности за реално утврђивање услова за пензију и остваривање објективизованог и реалног прилива пензионера“, писало је у једном од тадашњих бројева „Гласа осигураника“.

Рачуни су почели да стижу: готово ни једна исплата пензија није протекла без кредита, позајмица, неизвесности до последњег тренутка, а било је и кашњења у

Наш најбољи друг

Јубилеји су, сложићете се, велика ствар.

Годишњице се славе са децом у породици, у великим колективима, у медијима, међу слободним људима.

Када се слави 40 година рада у једном часопису, који годинама води рачуна о најстаријој популацији коректно и озбиљно извештавајући о свим догађајима везаним за наше најстарије суграђане, онда морамо да констатујемо да је „Глас осигураника“ најбо-

љи друг свим људима „трећег доба“.

Синдикат пензионера Србије „Независност“ упућује честитке колективу „Глас осигураника“ са жељом да настави и унапреди све активности од користи за наше пензионере, као и за све остале читаоце.

Велики поздрав од више од 60.000 наших чланова.

Председник Синдиката пензионера „Независност“ инж. Петар Митровић

исплати, обустављања започетих исплата, чак и ускраћивања једне месечне пензије. Било је очигледно да доприноси не обезбеђују приходе довољне за покриће свих расхода Заједнице, па је већ у мају, на седници Извршног одбора, процењено да до краја 1987. треба обезбедити још 147 милијарди динара. Уместо вишемесечне праксе гашења пожара краткорочним кредитима са високим каматама, најављено је поновно „захватање“ у привреду кроз повећане стопе доприноса у просеку за 14,5 одсто, што је постало Гордијев чвор – коме и колику стопу „одрезати“ (с обзиром на то да су тада одређиване различите стопе доприноса за различите гране привреде и делатности у ванпривреди).

И поред свих финансијских тешкоћа, пензије су

се то тада називало), донели одлуку о примени јединствене стопе доприноса од 12,06 одсто која ће се „захватати“ из дохотка организација, без обзира на то дали су у привреди или ван привреде.

„Зуб“ инфлације, који је увећало начео пензионерски стандард упркос редовном повећању пензија у складу са растом личних доходака, условио је и многобројне расправе на тему како помоћи пензионерима. Те, сада давне 1988. године, уз јануарску разлику, у фебруару су исплаћене пензије увећане за 30 одсто, у марту за 8,32, у јуну је уследило треће повећање за 14,5 процената, а у јулу се корисници пензија уверавају да нема разлога за узнемиреност и да ће им се припадности редовно исплаћивати.

✓ **У Србији је у 1988. години било око 530.000 пензионера. Најнижа пензија износила је 226.660, а највиша 1.435.577 динара**

неколико пута повећаване – од 3,85, преко 8,78 и 6,96 процената, до тога да су у априлу пензионери примили, са свим повећањима и усклађивањима, готово још једну и по пензију. У безнадежној трци са инфлацијом, пензионери са највишим пензијама постају милионери: на њиховим чековима испишу се шестоцифрене, све мање вредне суме...

Са новим стопама доприноса увећаним у просеку за 12,96 процената (уместо најављених 14,5 одсто) ушло се у 1988. годину. Намера је била да се овако повећаним стопама, бар у прва три месеца, елиминишу позајмице за исплату пензија, уз очекивања да ће се прави ефекти видети тек средине године. Али, како се ситуација није много изменила, крајем године делегати Скупштине Заједнице су, и поред противљења неких политичких структура (како

Јулском најавом да ће се од 1. септембра исплатити повишица и разлика од 21,4 одсто, почела је да се реализује одлука да се пензије усклађују са растом зарада сваког месеца. Следило је окто-

БЛИЖЕ ЗАРАДАМА

Ова година је прва у којој се прешло на потпуно текуће усклађивање пензија према зарадама. Наиме, члан 30. Закона није могао из разумљивих разлога да се спроведе у „једној вортици“, па је уследно прелазни период у коме се пензија корак по корак прилазила порасту зарада. Тако су у односу на 1984. годину у 1986. пензије порасле за око 9 процената. Наиме, у 1986. години пензија је износила тек 65 одсто од просечних зарада које су износиле 24.878 динара а пензија 16.370 динара.

У наредној години — 1985. пензије су доживеле још један пад и износиле свега 60,27 одсто просечних зарада. У 1986. години пензије почину да расту захваљујући потпуној примени члана 30. Закон и достигну 74,83 одсто од зарада.

Свој успон пензионерска примања наста-

вила су и у овој години и није далеко дан када ће достигнути Законом утврђен однос према зарадама. Довољену на реалан допринос у великој мери и прерачунавање на последњу годину рада, односно, применом 25. члана Закона.

Пензије у 1986. години усклађиване у складу наплата, зависно од кретања личних доходака. Најпре за 18,2 одсто, затим за 15,4 одсто, па за 15 одсто, онда за 8,1 одсто, затим за 8 одсто, након тога за 3,87 одсто и на крају за 8,78 одсто. Толико пута су повећане и зараде.

У овој години пензије су порасле само једанпут за 25 одсто и то на самом почетку године. Ових дана требало би да уследи најављено повећање од 13,76 одсто, а септембра, уколико се обезбде и повећање по основу члана 25. Закона.

ПРИВРЕМЕНИ КОЕФИЦИЈЕНТИ

Иако званично примена 25. члана Закона почиње тек од септембра, он се већ користи код оних који у пензију оду после 1. јуна ове године уколико им се као последња година рада узима 1987. Наиме, управо су утврђени привремени валоризациони коефицијенти сачињени на основу просечне зараде у првих пет месеци ове године.

На основу ових привремених коефицијената утврђује се и привремен износ пензије која ће важити све до

НАЈВЕЋА ПЕНЗИЈА 473 ХИЉАДЕ

Из Информације о материјалном положају пензионера припадника београдске Основне заједнице, која је сачињена за једну од претходних седница Скупштине, досаде пре доношења одлуке о највишем повећању пензија, види се да на подручју града живи 195.780 пензионера. Од тога су 83.235 старосни пензионери, 67.666 инвалидски, 40.542 породични и 4.337 привремени породични пензионери.

Изузетно високе пензије о којима се ових дана доста говори има само мали, готово занемарљив број пензионера. Преко 300.000 динара добија 734 београдских пензионера

Кад год је тешко, почне прича о високим пензијама

барско повећање од 4,33 одсто и 10 одсто уз новембарски чек. Међутим, како је у каси Пензијске заједнице недостајало око 86 милијарди динара, наставило се са узимањем кредита и позајмица.

Наредне, 1989. и 1990. биле су, могло би се рећи са ове временске удаљености, последње две године живота у неким нормалним условима. Иако је инфлација узимала све више маха, зараде и пензије су пратиле њен раст тако да стандард још није почео стрмоглаво да пада. У јануару 1989. године наш лист најављу-

је повишице пензија у Србији од 70 одсто. Додуше, и тада је већ било говора да је то мало у односу на раст зарада и да би реално повећање морало да износи 140 одсто (јер су плате порасле за 200 одсто). Наводи се, такође, да се и у другим републикама раст пензија креће између 50 (Словенија) и 74 одсто (Хрватска).

У фебруару пензије су и повећане за 70 процената, тако да је најнижа износила 412.294 динара, а највиша је премашила два милиона динара. Настављено је и са аутоматизмом у усклађивању пензија – сваког месеца оне су повећаване у складу са растом плата. Инфлација је ипак узимала данак, па је финансијским планом СИЗ-а те 1989. године било предвиђено 30 милијарди динара за исплату једнократне помоћи за најугроженије категорије пензионера и још три милијарде за ванредне интервентне помоћи најстаријима. Ова сума је омогућавала да око 150.000 пензионера добије по 220.000 динара једнократне помоћи. Она са ниским примањима (240.000 пензионера имало је мање од 450.000 динара) и поред великог повећања почетком године та једнократна помоћ није могла много да помог-

Рударски срећно

Први примерак листа добио сам као делегат Скупштине социјалног осигурања региона Шабац. Сви делегати су добили први број листа. Било је лето, 16. или 17. јун 1969. године. Од тада сам редован читалац нашег и нашег листа. Првих година лист је излазио на мањем броју страна и у мањем тиражу али је, као и данас, обрађивао све теме из радничког, инвалидског и земљорадничког осигурања. У почетку сам био и дописник са терена. Највише сам писао о проблемима у руднику Зајача.

Данас је лист садржајнији, а у последње време и много лепши.

Ја сам за својих 35 година рада у руднику више хиљада пута изговорио рударски поздрав „срећно“. Вашем колективу поклањам хиљаду пута „срећно“.

Срећни били и дочекали стогодишњицу нашег листа.

*Поздрав од
Живојина Вучићевића, Лозница*

не – будући да је потрошачка корпа коштала 750.000 динара.

Већ у мају те године стигло је још једно повећање од 25,47 одсто, па су са увећањем и разликом пензионери примили по две пензије; најнижа пензија је износила близу 550.000, а највиша око три милиона динара. И у јулу су пензионери добили разлику која је била нешто више од једне и по пензије, па су најнижа примања достигла 760.000, а највиша су прешла четири милиона динара.

✓ **Године 1990. просечна зарада износила је 4.040 динара, а просечна пензија 3.283 динара. Учешће пензија у заради било је 81,26 одсто**

Због велике инфлације и важећих законских прописа по којима се за обрачун пензије узимало и шест или више месеци у години у којој осигураник одлази у пензију, те године су у неравноправан положај доведени они који су се пензионисали у првој и другој половини године, па су и коефицијенти на основу којих се обрачунавала пензија такође неколико пута повећавани. Пензије су и даље расле, па су крајем године најниже достизале четири милиона, а највише око 20 милиона динара. Тада је већ почело да се размишља о исплати пензија у два дела, али и о њиховом замрзавању.

Те 1989. године отворена је и тема о преласку СИЗ-а у фонд, али је још доста „во-

де протекло“ док се то заиста и догодило (1992).

Почетак 1990. године обележиле су недоумице око усклађивања пензија јер су током претходне године повећане за, са садашње тачке гледишта невероватних – 1.843 одсто. Али, ко се сећа деведесетих и шта смо током њих све претурили преко главе, памти и да је тада, 1. јануара 1990. године, почео да се примењује стабилизациони програм последњег југословенског премијера Анте Марковића. Извршена је и деноминаци-

ја динара – 10.000 постало је један динар, а однос динар-марка био је 1:7 и у сваком тренутку у било којој банци могле су по овом курсу да се марке замене за динаре и обрнуто.

Пензионери су, како то већ бива, опет били жртве стабилизације: већ првих месеци 1990. почело је кашњење у исплати пензија, замрзнуте су плате, а тиме и пензије које су делиле њихову судбину. Тако у гласилима постаје главна вест информација о датуму када ће око 600.000 тадашњих пензионера добити припадности. Отприлике у то време почиње и заговарање да се пређе на исплату на текући рачун, уместо да се пензије примају „на руке“.

У првој половини те 1990. године доста се расправљало о предстојећој измени Закона о ПИО, али и о трансформацији СИЗ-а у фонд. Чак је био утврђен и рок – крај марта те године да фондови и профункционишу, али се то ипак није догодило све до 1992. године.

Закон о изменама и допунама Закона о ПИО објављен је у „Службеном гласнику“ 31. јула 1990. године. Оцењен је као акт који је по обиму донео много промена (закон из 1982. имао је 110 чланова, а промењена су 44, дакле више од трећине одредби), али, оцењивали су стручњаци, без много суштинских промена. Најзначајнија новина била је у томе да се плате у години рада у којој се остварује право на пензију више не узимају у пензијски основ, већ примања из претходне календарске године пре одласка у пензију. Конкретно, уколико је осигураник одлазио у пензију 1990, па макар и последњег децембарског дана те године, за пензијски основ су му узимана примања закључно са 1989. годином. Ово се тумачило дотадашњом неравноправношћу оних који су се пензионисали пре и после 1. јула.

Тада је законом утврђено и усклађивање пензија два пута годишње, 1. јануара и 1. јула, према променама плата у претходних шест месеци, а ван ових датума уколико раст или пад плата премаше пет одсто. Пооштрени су и критеријуми за одлазак у инвалидску пензију – њу су могли да добију само осигураници код којих је дошло до потпуног губитка радне способности, док су они са преосталом радном способношћу преквалификацијом или доквалификацијом морали да буду оспособљени за обављање њима одговарајућег посла. Још једна важна новина била је да се одређивање послова

са бенефицираним радним стажом више није препуштало послодавцима, већ су били прецизирани јединственом листом коју споразумно утврђују заједнице пензијског и инвалидског осигурања.

Крај године поново је у знаку забринутости због све већег броја пензионера – процене су биле да ће се у

Зрелији и лепши

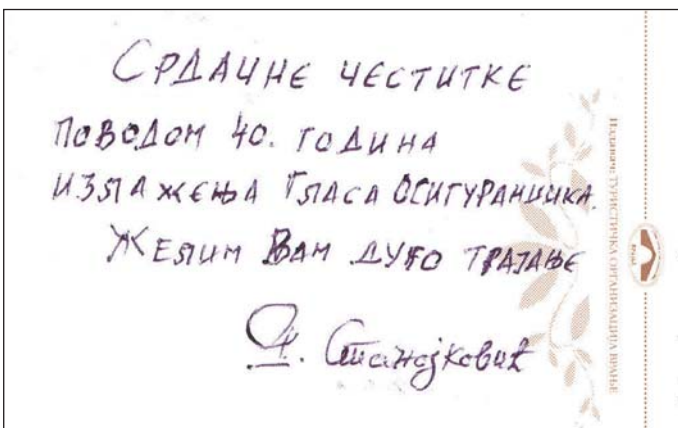
Искрене честитке поводом значајног јубилеја. Године вам ништа не могу, зрелији сте и лепши.

Срђан Јовановић

следећу годину ући са 60.000 нових корисника међу којима је највише инвалидских пензионера. Ниске и нередовне зараде, лоша ситуација у привреди терали су многе запослене да на било који начин покушају да уђу у сигурнију (сматрали су тада) пензионерску луку. Бројке су говориле да међу 588.178 пензионера највише има инвалидских – 260.062, односно 35.000 више него старосних, 204.400, док је породичних 143.716.

Године које су дошле показале су да исхитрено пензионисање и није била најбоља одлука, поготово када је инфлација достигла енормне размере и када је вредност динара падала неколико пута на дан.

**Миланка Иванчајић
Весна Анастасијевић**

УСПЕШНИЈИ ПОСТОПЕРАТИВНИ ОПОРАВАК УЗ БЛАГОВРЕМЕНУ РЕХАБИЛИТАЦИЈУ

Терапија од нултог дана

Данас смо саставни део свих фаза лечења, а не кад се све заврши, па шта за нас остане и шта од функција успемо да вратимо, истиче проф. др Владислава Весовић-Потић, директор Клинике за физикалну медицину и рехабилитацију КЦС

Било да је пацијент имао операцију кука, плућа, желуца, жучи, уградњу бајпаса или ма коју другу интервенцију, императив у акутној или раној рехабилитацији је сте подићи га на ноге што је пре могуће, разуме се према његовим функционалним могућностима. Једино на тај начин могу се предупредити компликације, често опасне по живот, и ублажити функционални дефицит, односно инвалидитет, као и скратити боравак у собама интензивне неге где је лечење најскупље. Примера ради, пацијент са инфарктом миокарда пре 15 година лежао је три недеље непокретан па се тек тада почињало са радом, док се сада акутна рехабилитација завршава за девет до једанаест дана, после чега се две-три недеље проводи у специјализованој установи.

Савремени концепт ране рехабилитације уведен је у Клинички центар Србије пре 15 година, када су постојала три физијатра и десетак физиотерапеута, а данас постоји Клиника за физикалну медицину и рехабилитацију у којој ради

**Др Владислава
Весовић-Потић**

26 лекара – физијатара и око 110 физиотерапеута. Није, међутим, само реч о знатном повећању броја стручњака, већ, пре свега, о томе да су се они изборили за то да не започињу са радом на пацијенту знатно после оперативних захвата, често када је већ касно да се било шта учини, већ да са анестезиолозима, хирурзима и другим специјалностима образују тим који делује симултано.

Директорка ове клинике, проф. др Владислава Весовић-Потић сећа се почетка када је примљен један број

колега с којима је кренула кроз врло трновит пут увођења ране рехабилитације и код најтежих болесника:

– Током тих тешких ратних година имали смо велики број повређених и оболелих пацијената који су преживљавали најтеже оперативне захвате, али су ипак остајали инвалиди. Тада је рана или акутна рехабилитација у свету већ заузела своје место, а ми смо тек почињали да је примењујемо. Данас је саставни део свих фаза лечења, а не кад се све заврши, па шта за нас остане и шта од функција успемо да вратимо.

Само рано започињање и савремени концепт рехабилитације, истиче наша саговорница, корисни су и пацијенту и држави. Циљ екипе стручњака који понекад делују и преоперативно, кроз обучавање болесника, јесте да се пацијенту ублажи бол и спречи инвалидитет. Другим речима, да се избегну компликације које могу да доведу и до смртног исхода чак и кад је операција успела, а то су најчешће бронхопнеумонија и дубока венска тромбоза.

Нема органа у организму за који мировање није погубно, чујемо од стручњака. Овде није редак случај да анестезиолог инсистира да терапеут понавља рехабилитацију више пута у току дана да би болеснику помогао да ослободи дисајне путеве и омогући улазак свежег кисеоника, који је неопходан за оксигенацију свих ткива у организму. Превенирањем декубиталних рана одговарајућом не-

гом могу се спречити веома тешке компликације које могу да доведу до смрти пацијента услед сепсе, а такође се могу предупредити функционални дефицити на локомоторном апарату.

Рехабилитација, сазнајемо од проф. др Весовић-Потић, треба да буде акутна, субакутна, продужна, континуирана и доктринарна. Акутна значи одмах, на време, док субакутна, која није за сваког обавезна, подразумева почетак рехабилитације нестабилних пацијената, да би касније били послати у специјализоване болнице. Ако то изостане, тј. ако паци-

Тимски рад

У КЦС колегијалност је, каже др Весовић, изузетно високом нивоу. – Сви радимо у тимовима, мултидисциплинарно, а физијатар је члан тима, међу хирурзима, анестезиолозима, кардиолозима, неуролозима, медицинским сестрама, физиотерапеутима...

јент директно са интензивне неге оде у неку од специјализованих установа типа Рибарске бање, Ковиљаче или Сланкамена, он односи много времена, не започиње са терапијом док му се здравствено стање не стабилизује, и његова рехабилитација траје веома дуго.

И за пацијента и за државу, објашњава наша саговорница, најбоље је да се одмах примени акутна рехабилитација, а онда субакутна, ако је потребна, у болници где је примљен. У КЦС је формирана јединица за мождани удар

у којој пацијент добија одмах савремену медикаментну терапију, а са рехабилитационим поступцима се започиње истог, нултог дана. Оваквим концептом лечења код неких пацијената могу се предупредити веома тешке компликације и скратити комплетан опоравак.

Продужна рехабилитација одвија се у специјализованим установама и она мора да буде континуирана. Ако непокретан или полупокретан пацијент буде отпуштен кући да би два или

студената, специјализаната и доктораната. Прате се и, према нашој техничкој опремљености, примењују све нове савремене методе физикалне дијагностике и терапије у свету. На клиникама КЦС, где је смештено око 800 болесника на интензивној нези, формирано је седам одељења за рану рехабилитацију и 17 пунктова где се она такође обавља. Имамо и два врло развијена амбулантно-дијагностичка одељења која могу да прихвате покретне пацијен-

три месеца чекао на место у установи у којој се обавља продужна рехабилитација, може се десити да се изгуби све што је урађено током ране рехабилитације. Штавише, у породици неко мора да иде на боловање да би неговао непокретног болесника што је за државу ново финансијско оптерећење, а болеснику је ускраћено одговарајуће лечење.

Најзад, доктринарни приступ значи да се један пацијент на исти начин, према усвојеној стручној доктрини, мора лечити како у Београду тако и у Тутину и било где у Србији.

– Наша клиника – вели др Весовић – референтна је установа и наставна база за све нивое школовања здравствених радника – виших физиотерапеута,

те из КЦС, као и пацијенте из домова здравља.

На основу резултата, рекло би се да су услови рада у КЦС безмало идеални, али није све баш тако.

– Не знам да ли ћу доживети да ми видим оно што нам највише недостаје а то је – простор. Пошто смо много растурени, тешко је све пратити. Потребне су нам сале за рад и савременија опрема. Ако бисмо имали дневне болнице, мањи број болесника би завршавао у специјализованим. У планирању реконструкције КЦС физикална медицина има значајно место пошто хирургу треба помоћи да његов пацијент што пре стане на ноге и прохода. Ми смо једна карика у том великом ланцу, али веома важна.

Радмила Таминчић

ПОЖАРЕВАЦ

Нова опрема за лапароскопију

Пожаревачки хирурзи, који су први у Србији, три године после колега у свету, почели са применом хируршких интервенција без ножа, недавно су набавили нов и комплетан лапароскопски стуб вредан три милиона динара. Средства су делом сопствена и донаторска.

– У протеклих 17 година колико радимо ову методу никада нисмо имали комплетну и нову лапароскопску опрему. Увек је то била нека половна донација. Сада смо успели да комплетирамо гарнитуру и са потпуно новим, квалитетним стубом моћи ћемо да радимо и неке операције које до сада нисмо радили. Нова опрема побољшаће наш оперативни рад, смањићемо број дана лежања у болници и тако убрзати проток пацијената, што знатно појефтиније лечење – каже директор пожаревачке болнице хирург др Срећко Босић.

С. Е.

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

За бржу услугу

У Општој болници „Стефан Високи“ у Смедеревској Паланци недавно су инсталирана два нова апарата – централни стерилизатор нове генерације и савремени биохемијски анализатор.

Набавку централног стерилизатора (девет милиона динара) омогућио је Републички завод за здравствено осигурање – филијала у Смедереву. За биохемијски анализатор, на коме сада може да се обави 900 анализа крви за један сат, болница „Стефан Високи“ је уложила четири милиона динара.

Ови апарати ће знатно побољшати брзину и квалитет здравствених услуга за становнике општина Смедеревска Паланка и Велика Плана.

Сл. Костантиновић

Термичка обрада намирница

Уначелу, боље је јести свеже сирово поврће него термички обрађено јер се тако максимално искористе сви његови корисни састојци. Због тога се препоручује да, кад год је то могуће, главни оброк буде од свежег поврћа или макар салата као додаток.

Наравно, неко поврће се не може користити у свежем стању (на пример, кромпир, пасуљ...), што важи и за месо. Најбоље је да се намирнице обрађују на пари, затим да се пеку у рерни, кувају или пирјане у мало во-

де, а најгоре је пржење и треба га избегавати.

Постоје и комплети посуђа за кување на пари. Ко то нема, може да на лонац с водом стави метални ђевђир за цеђење, у њега поређа поврће или месо, поклопи и кува. Наравно, овако може да се према мања количина намирница.

Када се намирница пече у поклопљеној посуди у рерни или прекривена алуминијумском фолијом, не суши се и витамини и други корисни састојци не одлазе у ваздух. Поврће се најчешће мало обари и затим ставља у рерну да се запече.

Дужина печења меса зависи од врсте и старости меса и тежине. Оријентационо, за сваки килограм потребно је сат времена, што значи, на пример, за ћурку од три килограма, потребно је три часа.

Ако се пече цело пиле, риба или комад меса, корисно је користити тер-

мо врећице за печење (имају их веће самоуслуге) у којима се месо кува и пече у сопственом соку, остаје сочно и није потребно додавати масноћу.

Када се намирница кува на рингли, треба сипати мало воде, па је повремено додавати – тако ће се сачувати део корисних састојака.

Погрешно је веровање да ће намирница упити мање масноће ако је

и у тигању мало масноће. Кашика-две уља са

мало воде ставља се кад се пржи сецкани црни лук или неко сецкано поврће. Иначе, ако се прже комади меса, уштипци, крофне и др., на-

мирница ће упити мање масноће ако се спусти у врућу, тзв. дубоку масноћу, односно већу количину масноће, јер ће се на тај начин одмах увхвати корица и спречити даље упијање масноће. Наравно, печени комади се цеде на папирној салвети.

А сад ево још мало рецепата за употребу купуса.

Вариво

У мало воде спустити исецкану мању главицу свежег купуса и главицу црног лука, пирјанити док мало не омекша, па прелити густим парадајз соком да купус огрезне и додати кашику интегралног брашна умућеног у мало воде и кашичицу сувог биљног зачина, па кувати још пет минута. Уз ово вариво могу да се послуже фаширане шницле.

Ово једноставно вариво може да се направи и с месом и, ко још има, киселим купусом: на коцкице се исецка месо по избору, рачунајући 50-100 грама по особи, и кратко пропржи на мало уља (само да се затворе поре) заједно са сецканом главицом црног лука, па прелије са мало воде и кува док месо не омекша; тада се дода сецкани свежи или кисели купус, око 150 г по особи,

кашика сувог биљног зачина, першунов или целеров лист, по потреби још мало воде и настави са кувањем.

На пет минута пре краја у јело додати кашику интегралног брашна и мало алеве паприке и бибера.

У облику цвета

Главицу купуса од око 1,5 кг ставити у шерпу са мало воде у коју је додата по кашичица сирћета и кима, па кад омекша извадити је и пажљиво раздвајати листове, али да се не откину. Сваки лист премазати на деовом: може се направити од 250 г пропрженог мешаног млевеног меса или обареног, млевеног димљеног

меса, једног јајета, главице пропрженог црног лука, мало бибера и сувог биљног зачина. Целу главицу завезати канапом или концем, положити у шерпу или лонац, сипати воде да огрезне, додати кашику сувог биљног зачина и месну коцкицу за супу и на нижој температури пирјанити док купус не омекша. Главицу купуса ставити на тањир и сећи као тарту. Супу у којој је куван купус оставити да мало уври, умешати кашику брашна размученог у мало воде, кашичицу алеве паприке и кашику уља, па кад се сос мало згусне, прелити преко купуса.

Гурманско јело

Ко је сачувао неку главицу киселог купуса, а здравље му то дозвољава, може да проба овај деликатес: у мало воде скувати пола димљене свињске, главе па кад је

кувана, главу ставити у подмашћену тепсију. У шерпу са водом у којој је кувана глава сипати килограм ситно сецканог киселог купуса и кувати док мало не омекша, додати по пола кашичице алеве паприке и бибера,

ситно сецкану пропржену главицу црног лука и две сецкане црвене паприке (може и из туршије), па купус распоредити око свињске главе и запети у рерни.

Уместо димљене, може се користити свежа глава која се испече у рерни, око ње поређа прокувани купус и још мало запече.

Пензионерка Кова

ПРИЧАЛА МИ МОЈА БАКА

Свилене и друге бубе

Обнављање засада дуда запело је код машине, а канда ће пре бити да је запело у мерама власти која баш воли да увози туђе – од пасуља до памука...

Кад су ономад, чедо моје, насељавали Немце по Војводини, свако колонизовано домаћинство морало је да засади по 20 топола через огревног дрвета, и по 12 белих дудова за гајење свилене бубе, да би се стварала сировинска база за одевне предмете. То су били почеци свиларства које се у Војводини нарочито развило пред крај 18. века.

Производња свиле постала је важан извор прихода државне благајне, па су власти настојале да се у сваком селу и граду саде дудови за исхрану свилене бубе. Баш сам скоро прочитала у новинама неки запис из тог времена, у коме се каже да је Новосадски магистрат добио оштру опомену од виших власти јер одгајивачима свилене бубе није на време исплатио новац за предате чауре. Инспектор је још подвукао да ће одгајивачи, ако не добијају на време паре за свој труд, одустати од свиларства, што би било лоше за привреду.

Прва фабрика свиле у Новом Саду почела је да ради још 1770. године, када је сировине било у изобиљу. Ширили су се засади дудова јер се њиховим лишћем хранила свилена буба, а буба је хранила многе породице. Није требало много улагати у производњу, а доношење дудовог лишћа које су јеле ларве свилене бубе био је посао за децу, пошто углавном нису радили на њиви.

Остало је записано, дете моје, да је Марија Терезија дозволила Италијанима и Шпанцима да дођу у ове наше крајеве и науче све о производњи свилопреље да би ову делатност развили у својим земљама. Све

су они добро запамтили и покушали то тамо, али им није успело због претопле климе.

Ја још памтим, љуби те баба, слике шорова са белим дудовима окреченим до крошњи које су стварале дебели лад: сеоска дечурлија бере лишће бубама и слади се дудињама... Претицало је и за дудовачу и за јата гусака која су се опјањена чудно гегала после обилног дудовог ручка.

После Другог рата политичком наредбом дудови су исечени. Да л' је то било због најезде гусеница ко што су тумачили, ил' због одушевљења вештачким тканинама – грилоном, перлоном, најлоном и другим, то ти не могу рећи засигурно. Тек, престала је производња и бубе и свиле, и све смо препустили заборава.

Осим у Војводини, свилопреља је узгајана у Лапову, Шапцу, Свилајнцу, Пожаревцу и другим местима. Клима је код нас добра за ту делатност, која може да се почне и без великих пара. Чујем, дете моје, да људи поново почињу да се баве овим. Многи су остали без посла, многи га никад нису ни имали, а и они који негде раде не зараде довољно за живот. Стручњаци саветују да се покрене и ова, и производња конопље, јер се забрањују најлони и друге синтетике које су загадиле планету, па ће природни материјали бити све траженији.

Послушао њих један техничар из Ковачице, па засадио силна стабла белог дуда патуљастог раста. Кад су дудови порасли, оде ти овај човек у бугарски центар за узгој свилене бубе, појефтино купи неколико паковања ларви, и метне их у посебне

кутије у планираној просторији. Све је радио према саветима и упутствима, и у два циклуса добије он више од 40.000 чаура, од којих се свака састоји из 1,5 километара дуге танке свилене нити.

Али, испоставило се, нико у Србији нема машину за одмотавање тих чаура, па је човек одлучио да је сам купи. И даље је производио бубе, покушавајући да из Кине, Кореје или Јапана набави машину. Имао је неке контакте, али га нико није баш прецизно упутио како се набавља машина.

Не знам шта је сада с тим човеком, је ли набавио машину и да ли и даље узгаја свилене бубе, али знам, љуби те баба, да су наше власти пуне лењих буба које су на положаје постављене због „одређених“ заслуга. Та, већ се неколико година у привредним коморама одржавају скупови на којима се прича о обнављању засада дуда, за шта су предвиђене хиљаде хектара, о добрим климатским условима и еколошким предностима свиларства; једна пољопривредна школа је засадила дудове и чак штампала приручник о узгоју свилене бубе...

И, запело је код машине. Запело је већ давно у готово уништеној текстилној индустрији; запело је због увоза јефтине одеће коју народ купује немајући пара за боље; запело је у мерама власти које баш воле да увозе туђе – од пасуља до памука.

А запиње и у нама самима, од кад смо почели да више поштујемо туђе новотарије, а заборављамо наше, као да их никад није ни било.

Унука Ика

НА ПОМОЛУ КРИЗА ГЛОБАЛНИХ РАЗМЕРА

Отмица пензијског саветника

Шта се догађа кад повећа уштеђевина за пензионерске дане одједном „испари“

Вест из Берлина, објављена 23. јуна, била је необична у сваком погледу: и по догађају и по актерима. Новинарима ју је саопштио јавни тужилац у Берлину.

Реч је о следећем: група добродостојних пензионера, која је очекивала да своје гнездо увећа, али су им прво кредитна, онда финансијска па потом и укупна економска криза однеле све што су имали – одлучила се на несвакидашњи корак. Финансијског саветника коме су поверили да њихову уштеђевину пласира са максималним приносом прво су отели, а онда га данима мучили, захтевајући да им како зна и уме врати новац.

Жртва је 56-годишњи Американац немачког порекла Џејмс Амбурн. „Док сам, одлазећи на један састанак, закључавао улазна врата, неко ме је напао с леђа и добро ударио. Онда су ме обмотали чврстом лепљивом траком тако да сам лично на мумију. У једном тренутку помислио сам да сам мртав“, прича Амбурн, кога је 20. јуна ослободило око 40 специјалаца антитерористичке јединице. Нашли су га само у доњем вешу, преплашеног, са пуно масница по телу које су

резултат мучења којем су га подвргли огорчени пензионери.

Како се потом испоставило, два старија пара поверила су овом финансијском саветнику, односно његовој инвестиционо-консултантској фирми, укупно 2,4 милиона евра, које је овај уложио у један пројекат са некретнинама на Флориди. У нормалним временима принос би био позамашан и задовољни би били и његови клијенти-пензионери и његова компанија. Али, пошто је у међувремену наступила криза, која је започела баш сломом на тржишту некретнина, уштеђевина два немачка пара је једноставно испарилa.

Мучење у подруму

Они се, међутим, с тим нису помирили – решили су да свој новац поврате, драстичном акцијом.

Отетог и везаног Амбурна су у гелеку аутомобила одвезли у немачки град Шеминг, недалеко од границе с Аустријом, где је један од два отмицарска пара имао викендицу.

Тамо су га везаног држали у подруму, два пута дневно хранили само супом и мучили, тражећи од њега

да од своје банке набави новац који су му дали.

Једном је замало успео да побегне, искористивши тренутак непажње мучитеља, али није далеко одмакао.

Отмицаре је на крају ипак успео да превари, када је у факс поруку банци у Швајцарској са захтевом да му се пребаци тражени новац успео да убаци и вапај „позовите полицију“, који је открио један од службеника.

На медицинском прегледу, после ослобађања, констатована су му два полумљена ребра, много буботака и, разуме се, тешка психичка траума. „У једном тренутку поверовао сам да ће ме убити“, рекао је на саслушању у полицији. Његови отмицари су идентификовани и приведени. Реч је о Роналду К. и његовој супрузи Сеглинди који имају по 79 година. Саучесници су били Герхард (63) и Мелина Ф. (66), обоје лекари у пензији. Овој четворки прети 15-годишња робија, јер је мало вероватно да ће им огорченост због губитка уштеђевине намењене удобним пензионерским данима бити узета као олакшавајућа околност.

Нешто боље је прошао Дермот Глисон, председник Уједињене ирске

банке (АИБ), кога је после састанка управног одбора гађао јајима такође један огорчени пензионер. То је био 66 годишњи Гери Кеог, који је овај чин образложио следећим речима:

„Годинама су нам говорили да новац држимо у банкама. Послушао сам их и резултат је да је моја пензија у овој банци испарила!“

Гери Кеог је био додатно бесан због енормних бонуса банкара, мада је његова реакција ипак била знатно умеренија од акције коју је предузео горепоменути немачки пензионери. Судићи, међутим, по ономе што се збива на глобалном сектору пензија, сличних инцидената би убудуће могло да буде знатно више.

ОЕЦД (Организација за економску сарадњу и развој – 30-члана групација углавном економски добростојећих земаља) управо је наике упозорила, у редовној годишњој анализи посвећеној пензијама, да би криза у овом сектору могла да се изроди у социјалну кризу која би потрајала деценијама.

Са еволуције на револуцију

Главни закључак овог извештаја организација чије је седиште у Паризу јесте да су у прошлој години приватни пензијски фондови били тешко погођени финансијском кризом у којој су изгубили више од четвртине вредности.

Најтеже погођени због оваквог развоја ствари су милиони оних који су током радног века улагали на основу уговора који их је обавезивао да уплаћују одређену своту, уз гаранцију да ће, по пензионисању, имати унапред дефинисана примања.

Пошто су, да би ову обавезу испунили, пензијски фондови морали да инвестирају да би увећали те улоге, и како је криза пореметила све планове у овом погледу, исход је да су ти фондови, уместо да буду увећани, изгубили на вредности – па ће, сходно томе, и пензије бити знатно испод очекиваних.

Кад се овоме додају демографски трендови, све већи број пензионера који све дуже живе, онда је – упозоравају експерти ОЕЦД-а – неизбежна пензијска криза глобалних размера.

Због тога препоручују да се са пензијским реформама настави одлучније него до сада – да се уместо „еволуције“, како су описали мере спровођене у последњих пет година у разним земљама – пређе на радикалније ременте, на „револуцију“.

Милан Бекин

Хрватска: намера унапред

Хрватски завод за мировинско осигурање позвао је будуће пензионере да шест месеци пре подношења захтева за пензионисање обавесте Завод о намери одласка у старосну или превремену старосну пензију. Покретањем поступка тзв. прекмплетирања под-

атака брже ће, наводи се на сајту овог завода, остварити право када поднесу захтев за пензију.

За обавештење о намери подношења захтева за остваривање права на пензију осигураника с пребивалиштем у иностранству надлежна је подручна служба

на чијем је подручју осигураник имао последње осигурање. Уз то се прилаже оригинал или оверена фотокопија радне књижице, изјава или докази о евентуалном стажу оствареном у иностранству, као и о стажу који није потпуно утврђен или уписан у радну књижицу.

ФБиХ: могуће кашњење

У Заводу МИО/ПИО Федерације БиХ најављују да ће учинити све да наставе с редовним исплатама пензија и да их задрже на садашњем нивоу. Уколико то не буде могуће, по речима Ивана Рогића, заменика директора овог завода, ићи ће се на одгађање исплате пензија, док би снижавање пензија било

последње решење. У овом заводу пензије се исплаћују с великим напором јер је број осигураника смањен за 10.000, а приход од доприноса за 20 одсто од почетка године, а влада упорно не уплаћује новац за исплату бенефицираних пензија, па јој је недавно упућена опомена пред утужење.

Умро најстарији човек

Најстарији човек на свету Јапанац Томођи Танабе умро је у 114. години у свом дому на југу Јапана, окружен најближима који су га неговали. Времешни Јапанац, рођен 18. септембра 1895, живео је са сином и снајом, имао је осморо деце, 25 унука, 53 прауника и шесторо чукунунука, а своју дуговечност објашњавао је „добром исхраном, избегавањем алкохола, цигарета и грицкалица“.

Сада је најстарији мушкарац на свету Британац Хенри Алингем који је 6. јуна напунио 113 година. Нови рекордер, рођен 1896, за живота је упознао три века и шест британских суверена. Има пет унука, 12 прауника, 14 чукунунука и једног чукунчукунунука.

Шта зна Турчин...

Хасану Сенглозу, власнику продавнице у Брајтону у Енглеској, градско веће затворило је радњу јер је продавао алкохол малолетницима. Продавање алкохола биће му дозвољено тек кад научи енглески довољно да разуме реч „алкохол“ и фразу „забрањено млађима од 18 година“, као и да пита муштерије колико имају година или макар да им тражи лич-

ну карту на увид, саопштено је из полиције.

Градско веће је неколико пута упозоравало Хасана и повремено му одузимало дозволу за рад, али

се домишљати Турчин увек правдао речима да не говори „баш најбоље“ енглески. Да би му да-

ла времена да овлада другим језиком, полиција покрајине Сасекс трајно му је ускратила дозволу за рад.

У КРАЉЕВЦИМА ОТВОРЕНИ ПЛАСТЕНИЦИ МЕЂУ НАЈМОДЕРНИЈИМА У ЕВРОПИ

Парадајз у каменој вуни

У Краљевцима, селу крај Руме, свечано су отворени пластеници београдске фирме „Сагала“ Д.О.О. на површини од 1,44 хектара, у којима ће се производити парадајз у каменој вуни. За рад у пластеницима владало је велико интересовање незапослених, па је за 30 радних места конкурисало више од 130 људи из Руме, Краљеваца и Добринице.

Пластенике је, у присуству великог броја званица, отворио председник општине Рума Горан Вуковић.

– Не само Краљевци, него и румска општина имају срећу што је инвеститор дошао код њих. Очекујемо да ће овај пројекат бити профитабилан и да ће улагање у производњу здраве хране дати резултате – рекао је Вуковић.

Радови у Краљевцима почели су пре три године, а у међувремену је одлучено да се пластеничка производња прошири.

– Имали смо од првог дана велику подршку челника локалне самоуправе, а захвалност дугујемо и Фонду за развој Србије и банкама које су подржале наш пројекат – ис-

Мр Живица Јовић

Ускоро на још 1,2 хектара

такао је Александар Јанковић, власник „Сагала“.

Три сегмента чине производну целину – пластеници, технолошка „соба“ и хладњача од 500 тона.

– Парадајз у каменој вуни производимо за почетак на 1,44 хектара, а за два месеца требало би да буду завршени и пластеници на још 1,2 хектара – нагласио је мр Живица Јовић, директор производње и главни технолог. – Објекат је један од најмодер-

нијих у Европи, храна ће до биљака стизати помоћу компјутера и на исти начин ће бити стварани микроклиматски услови у пластеницима.

За грејање објеката користиће се биоенергетски материјал, а парадајз ће се производити целе године, без прекида.

– За инвестирање у Краљевцима одредили смо се због близине Београда и Новог Сада, због квалитета воде и зато што се румска општина граничи са развијеним општинама као што су инђијска и пећиначка – додао је за „Глас осигураника“ мр Јовић. – За сада планирамо да произведену еко-храну продајемо на домаћем тржишту.

– У првој фази биће ангажовано до десет радника, а касније када почне берба парадајза упослићемо око 30 људи – рекао је директор „Сагала“ Александар Јанковић.

Задовољство због почетка пластеничке производње и отварања нових радних места није крио ни Ненад Боровић, председник СО Рума.

– Ово је прва фабрика хране у румској општини у којој ће земљорадници имати прилику да науче како се интензивно бави пољопривредом – сматра Боровић. – Производња здраве хране помоћу високе технологије као у краљевачким пластеницима развојна је шанса за нашу средину.

Гордана Вукашиновић

Горан Вуковић (први слева), Ненад Боровић (у оделу) и власник Александар Јанковић (у браон кошуљи) са породицом

Димничарска срећа уз победнике

Општинска организација инвалида рада из Жабља организовала је, како је и планирано за ову годину, такмичење екипа из Бачке у спортском риболову. О љубави према пецању довољно говори податак да само једна од 16 организација из Бачке није стигла на овај сусрет. Жабљаци су угостили и по једну екипу из Срема (Беочинце) и Баната (Вршчане), тек да се „три срца јуначка“ не раздвајају.

Ћудљиво време није омело припреме веома добро организованог сусрета. Домаћини, предвођени председником општинске организације Браниславом Герићем, дочекивали су госте пред великим шатором, постављеним „за сваки (кишни) случај“.

На реци, чланови Риболовачког удружења „Младост Јегричка“ нуде освежење и саопштавају пропозиције такмичења. Извлаче се бројеви за обележена такмичарска

у сваку чуварку, назире победнике:

– Ови из Бачке Тополе имају баш добру опрему. Спремили су се и за овакво време. Дан је лош, облачан и ветровит, а људи стари-

Три мушка тима нису упецала ни по рибицу. Али, и то је спортска срећа. Није свако имао, попут победничке екипе из Бачке Тополе, оџачара у својим редовима.

где у врху. Милош Божанић хвали организацију сусрета и такмичења, а Михаљ Варга, по четврти пут сретни младожења, обећава да ће довести жену на Јегричку, па да пецају заједно...

Стана Свиларов и Бранислав Герић

места. Пецаће шест женских и 17 мушких екипа на месту као створеном за добар улов. Тамни облаци претећи висе, отежали. Срећом, ветар је јак па их помера даље од ове обале. Али, мрешка и површину воде, па су се рибе повукле даље, и дубље од обале.

Не маре наши риболовци што чуварке нису пуне.

– Не морамо да победимо – кроз смех довикује Ђуро Бошњак из Сомбора. – Важно је да изађемо из она четири зида. Ја, ево, нисам ништа уловио. Довољно је учествовати, другарство је важно. Ово је милина видети!

Судија Душан Гајицки обилази екипе и оком познаваоца, а и да не завири

ји, слабије виде. Али нико не одустаје.

На делу обале где пецају жене нешто је више навијача. Бодре их за сваку упецану рибу, без обзира на то из које су екипе. Можда и због те подршке, све женске екипе имале су шта да ставе на судијску вагу.

Мерење победничког улова

Да чујемо пропозиције

– Због тога што сам ја стари димничар – шали се Михаљ Киш – наша екипа је извукла најбоље место, у заветрини!

И док судије из „Младости Јегричке“ прецизно мере улов, неки такмичари се шале на свој рачун да су и са две-три рибице сигурно не-

Проглашење победника, додела пехара и медаља, у ловачком дому: након Бачке Тополе, чији је улов био близу четири килограма, радују се и чланови Беочина за освојено друго, и Сенте за треће место.

Женама из Бачког Петровца, које су напечале замало килограм рибе, припао је победнички пехар. Друго место освојиле су даме из Врбаса, а гошће из Вршца заслужиле су бронзани пехар.

За спортско и фер надметање, добро расположење и мноштво веселих доскочица, сви учесници овог спортског сусрета заслужили су и у сласт појели укусан паприкаш.

Ика Митровић

КИКИНДСКИ ЛОВАЦ НАЈСТАРИЈИ ПО ГОДИШТУ И ПО ЧЛАНСТВУ

Оштро око у 86. години

Ловачки стаж Живе Рацкова Буре траје непрекидно од 1946. године, у међувремену 22 године био и ловочувар

Да ли је Кикинђанин Жива Рацков, по надимку Бур, са својих 86 година најстарији активни ловац у Србији и најстарији члан Ловачког савеза Војводине, од којег је млађи само једну годину? Одговор ваља потражити у евиденцијама чланства. Но, сигурно је да је у Кикинди најстарији ловац по годишту и по чланству, још од давне 1946. године. Већ више од шест деценија одстрелује дивљач, не рачунајући време када је као дечак ловио зечеве великом праћком, у Банату званом „гумпушка“.

Од Кикиндског ловачког друштва има плакету и захвалницу, од Ловачког савеза Србије Сребрни ловачки орден, Ловачки савез Војводине одликовао га је Златном значком...

Живина ловачка каријера обогачена је тиме што је 22 године професионално био ловочувар. Од 1959. године до пензионисања становао је са супругом Драгом и сином Љубишом у, тада новоизграђеном, центру за унапређење ловства на Млаки. Ту је 1979. подигнута и савремена фазанерија капацитета 24.000 фазанчића. А до тада, Жива Бур је био дадиља фазанчићима почев од насађивања квочки, до њиховог извођења у природу.

– Прву ноћ се квочкама положи кокошија јаја, а сутра увече подмет-

Жива Бур ових дана

ну уместо њих фазанска – објашњава Жива како су заваравали по стотинак домаћих кокошака да леже на по 25 фазанских јаја.

Квочке су храњене једанпут дневно, док је хладовина. Да би свака била враћена на своје гнездо, Жива им је прикачињао за реп штипаљку за веш, обележену бројем мастиљавом оловком. Уследило би потом шестонедељно извођење фазанчића са помајкама у природу да би се тамо прилагоди-

ли. Разуме се, Жива их је с пушком у руци чувао од грабљивица.

Жива се сећа како се некад ловио пушкама такозваним петларам, дротарам или ловачким једноцевкама, а и како су се живи дивљи зечеви масовно хватали помоћу великих разапетих мрежа – 1948. је и по хиљаду извожено у Француску.

Жива Рацков Бур не само што у деветој деценији живота не изостаје из лова, већ се скоро свакодневно одвезе у атар на мопеду који су му, уз ловачку пушку, поклонили приликом испраћаја у пензију. Најчешће да надгледа усеве на њивама које обрађују он и син му Љубиша. Није му тешко ни да у дубокој старости окопава мотиком. Воли и да пеца. Боравак на свежем ваздуху утицао је на то да Жива тек у 82. години посети лекара. Испоставила се јача прехлада и мало повишен шећер у крви. Од тада избегава слаткише. Није се одрекао ракијице, обавезно домаће, пре сваког обода.

Жива Рацков Бур је легенда ловства у Кикинди која још сигурном руком, уз оштро око, одстрелује дивљач: и прошле зиме је учествовао у једној таквој акцији, које су све ређе, али не као некада по снегу „до пупка“.

Сава Завишић

ПОВОДОМ ДАНА ДОБРОВОЉНИХ ДАВАЛАЦА КРВИ

Владимир Врговић

Мирко Адамовић

Награђени радници Фонда

Поводом 23. јуна, Дана добровољних давалаца крви, у новосадској Скупштини града додељена су признања и колективу Дирекције Покрајинског фонда ПИО.

Из Актива ДДК Дирекције ПФ ПИО ове године два радника посебно су награђена: Владимир Врговић за 100, и Мирко Адамовић за 75 давања.

Признања су добили и запослени у Новосадској филијали ПИО: Илија Митрић за 75, а Адријан Белобрк за 50 дарованих бочица.

И. М.

Још активна у фолклорној секцији, изнад свега воли унучиће на које је јако поносна и тврди да је срећна и богата жена

ПЕНЗИОНЕРКА ИЗ СМЕДЕРЕВСКЕ ПАЛАНКЕ
И У ШЕЗДЕСЕТ И НЕКОЈ ИГРА И ПЕВА

Кад запева „Зелене очи“

Узгради „Партенон“ у Смедеревској Паланци, у стану са пуно цвећа, зеленила и фонтаном, живи и пензионерске дане проводи саговорница ове наше приче. Има шездесет и неку (па, жене се за године не питају) и још игра и пева у фолклорној секцији Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке. Најдраже песме које воли да запева су јој „Зелене очи“ и „Тако ми недостајеш“, које је подсећају на покојног супруга Бору с којим је у браку била око четрдесет година. Ради се о Живки – Мици Ђурђевић, председници Актива жена Општинске организације пензионера у граду на Јасеници.

Рођена у селу Јагњило код Младеновца, због тате Милоша који је радио на железници, са мамом и братом често се селила, а у Смедеревску Паланку долази 1951. године (кад јој је отац добио посао на овдашњој железничкој станици).

Како је добила надимак Мица, каже:

– Мојој мами Надежди пре мог рођења преминуло је двоје деце. Зато ми је кум дао име Живка, да би следећа деца која се роде могла да живе. Мој деда је био против тог имена јер смо имали комшиницу која се тако звала и с којом није био у добрим односима. Рекао је да у нашој кући неће име да јој спомене и зато ме је назвао Мицом.

Радила је у „Паланачком кисељаку“ као фактуриста, па на железничкој станици Паланка као секретар све до 1998. године, када одлази у пензију. Била је секретар ООСК-а, председник синдикалне подружнице, члан Радничког савета и више комисија... За жену, супругу и мајку, много функција. Али, она је знала да организује и разна славља, да буде покретач братимљења железничких станица Паланка и Копар, да има времена за активност у КУД-у „Гоша“, певачкој групи „Јасенички бисери“, да се бави ручним радовима, да буде добра су-

руга, мајка и домаћица. Да ли је срећна жена?

– Имам кћерку Снежану која ми је подарила три унучета, пријатеље који воле мене и ја њих и то ме чини срећном и богатом – вели Мица.

На унучиће је јако поносна, Сања Стојановић је по-

радова, пецива, организује прославе рођендана, дружења, чајанке, на које долазе представнице лепшег пола из Свилајнца, Велике Планае, Младеновца, Крагујевца.

Остављамо је да унуку Саши (који ће ускоро стати на „луди камен“) изведе пешкире за свадбу, малој

Живка – Мица
Ђурђевић

зната певачица и од ње већ има једногодишњу праунучицу Анастасију, а има још унуке Сашу и Алексу. У Активу жена са сарадницама приређује изложбе ручних

Анастасији да иштрика халџинице и да размишља о изложби коју ће приредити за Дан старих.

**Славољуб
Костантиновић**

ТУРНИР У ШАПЦУ

Пријатељски сусрет стрелаца

На ватреној линији

На турниру пријатељских градова у стрелаштву за инвалидна лица, одржаном недавно у Шапцу, учествовали су стрелци из Београда, Смедерева, Зрењанина, Лознице и Шапца. Гађало се из серијске ваздушне пушке по 40 дијабола. Екипни победници су стрелци Београда. Појединачно, у мушкој конкуренцији, прво место припало је Зорану Поучком (Зрењанин), друго Здравку Хрнуму и треће Зорану Бањцу, оба из Београда. У женској конкуренцији прво место освојила је Јелена Пантовић, друго Душанка Вукелић, обе

из Смедерева, док је трећа била Мира Радаковић из Зрењанина.

Организатор сусрета била је Стрелачка дружина „Раднички“ у сарадњи са Удружењем параплегичара, а под покровитељством Одељења за спорт и културу Градске управе Шабац. Надметању је присуствовао и Ненад Пајић, селектор репрезентације инвалидних лица у стрелаштву, а сусрет је завршен у ресторани „Цар“, где су уручена и заслужена признања.

Наредни сусрети биће одржани у Зрењанину.

Б. Р.

Конечно условне просторије

Повеља ресорном министарству

УДРУЖЕЊЕ ДИСТРОФИЧАРА ЈУЖНОБАЧКОГ ОКРУГА

Годишњица у новом простору

Недавно је у самом срцу Новог Сада, у Змај Јовиној бр. 20, одржана лепа свечаност: Удружење дистрофичара Јужнобачког округа у новим просторијама је обележило три деценије рада и великих напора да помогне сваком члану – од обезбеђивања савремених метода лечења и рехабилитације, стицања образовања, па до запошљавања.

Град је помогао дајући простор, Покрајински секретаријат за здравство и социјалну политику и Министарство рада и социјалне политике Републике Србије финансијским средствима, а многобројне приватне фирме и људи добре воље даровали су грађевински материјал. Тако се

трошна приземљуша претворила у леп, светао кутак са неколико просторија у којима ће, према речима секретара Удружења Александре Пановић, бити места и за активности сродних удружења без крова над главом.

Осим у фотокопирници, која већ неколико година успешно ради, чланови Удружења привређиваће и у књиговодственој агенцији чије је отварање у току. Тако ће овај простор допринети и економској самосталности Удружења и чланова, али ће превасходно бити место за њихово окупљање, дружење и уметничко стваралаштво.

И. Митровић

У „ГОША-МОНТАЖИ“ У ВЕЛИКОЈ ПЛАНИ

Новчана помоћ за болесне

Славко Благојевић

Самостални синдикат металаца „Гоша-Монтажа“ у Великој Плани, који развија разнолике облике солидарности, недавно је повећао новчану помоћ радницима у случају тежих обољења са 60.000 на 75.000 динара.

У овом вредном колективу Фонд солидарности постоји још од 2001. године. Из њега је током прошлог месеца радницима исплаћена новчана позајмица од преко мили-

он динара. Самостални синдикат металаца почео је да стимулише и рађање – кад неко од запослених добије принову, следује му новчана награда. Доскоро је новчано стимулисано и заснивање породице. Међутим, старији радници су се томе успротивили, па је синдикат морао да одустане.

– Наша фирма је стабилна и могуће је неговати многе облике солидарности. Синдикат се посебно залаже да радници очувају здравље. Ту је предузето низ мера и за сада све добро функционише – каже председник Славко Благојевић. – Здравље и безбедност на раду су у сталној жижи синдикалног интересовања.

Д. Јанолић

ВРАЊЕ

Најрадије игра „цуг“

Врањанац Миодраг Милетић, седамдесетдогодишњи пензионер Јумка, и сада успешно игра шах у Удружењу пензионера. Најрадије игра „цуг“, брзопотезни шах. Омиљено отварање му је „француска одбрана“. Био је вишегодишњи првак Врања у овој мисаоној игри, а 1969. постао је носилац ласкаве титуле – про-

победа на фестивалу у Пули, када је играо против аустријског мајстора из клуба „Festal Fine“. Шаховска партија је завршена после 172 потеза.

– Рад с младима ми причињава највеће задовољство. Три године сам држао школу шаха и добио награду у природи од Шаховског савеза Србије. Поседу-

глашен је за спортисту Врања. За Шаховски клуб свог града наступао је више од 30 година. Играо је у четвртфиналу првенства Србије, с нишким клубом „Железничар“. Најдража му је

јем највише књига из области шаха у Пчињском и Јабланичком округу, а и једини сам који младе снабдева овом врстом литературе – каже Милетић.

Р. Станојковић

КОВАЧИЦА

У гостима Кикинђанима

Група од 75 пензионера из општине Ковачица поново је недавно била у гостима код вршњака у Кикинди. Тиме су узвратили посету коју су им јесенас учинили Кикинђани.

Гошће у традиционалној одећи свог краја

Домаћини су пријатеље водили у разгледање „Старог језера“, излетишта у језгру града, затим спортског центра „Језеро“, цркве Огњене Марије на Водици и манастира Света тројица.

Посета излетишту „Старо језеро“

Дружење у кикиндском Дому пензионера протекло је, по обичају, у ведром расположењу, уз песму и игру.

С. З.

ТУТИН

У бање и на море

Шеснаесторо пензионера из Тутина ићи ће ове године на десетодневни одмор и лечење у неку од бања о трoшкy Фонда ПИО. Општинска организација пензионера Тутин организовала је за своје чланове и одлазак на море, у Улцињ, по изузетно повољним ценама.

У јуну је почело остваривање овогодишњег плана излета првим, једнодневним излетом у Пролом бању и Ђаволу варош. Тутински пензионери су имали прилику да се заиста увере у оно што су о овој природној лепоти чули и видели на телевизији.

А. Бачевац

Са пријема за пензионере

ШАБАЦ

Полиција угостила милицију

У Полицијској управи Шабац, поводом Дана полиције, приређен је пријем за пензионисане раднике унутрашњих послова. У име Полицијске управе, пензионисане колеге поздравио је Зоран Пенонић, начелник Одељења саобраћајне полиције, и пожелео им дуг живот и добро здравље.

У име пензионера празник је честитао Светислав Турудић, председник Секције пензионисаних радника унутрашњих послова Општинске организације пензионера Шабац. Пожелео је млађим другарима да посао обављају часно и предано да би и убудуће Полицијска управа Шабац словила као једна од бољих у Србији. Такође, позвао је шабачке полицајце на чешћа дружења.

Б. Р.

ЗЕМУН

На Тари и Златибору

Око 650 километара пређеног пута, посета Дрвенграду на Међавнику у Мокрој Гори, двоипочасовна возња Шарганском осмицом и освежења у минијатурним железничким станицама које су задржале првобитни изглед, а затим одлазак на Тару, само су неки од прелепих утисака које носе земунски пензионери са дводневног излета које је организовао Општински одбор Удружења пензионера Земун.

– После ноћења у хотелу „Оморика“ на Тари, посетили смо Златибор где смо обишли етносело и музеј плетива у Сирогојну, а у повратку, у краћем одмору, обишли Пожегу и задржали се на Дивчибарама – каже Станимир Јововић, председник и вођа пута земунских пензионера, додајући да ће овај излет многим остати у лепој успомени.

М. И.

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Уређење клубова

На редовној Годишњој скупштини Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке (одржаној 16. јуна) усвојени су извештаји о раду и финансијском пословању за 2008. годину.

У прошлој години, по речима Слободана Б. Пантића, председника паланачких пензионера, најугроженијим члановима подељено је 400 пакета с намирницама и 100 пакета за хигијену добијених од Црвеног крста, осамдесет пензионера ишло је бесплатно у бање, четири члана добила су станове, набављено је 1.390 тона угља и 657 метара дрва на отплату у више месечних рата.

У овој години, како се чуло, посебно ће се радити на задржавању права на бесплатан превоз за пензионере на територији општине, адаптираће се клуб у Смедеревској Паланци, а у клубу у Кусатку средиће се мокри чвор. До средине јуна 2.508 чланова на отплату је купило 1.490 тона угља и 641 метар дрва, а испоручено је 820 пакета сухомеснатих производа.

Сл. Костантиновић

ЉУБОВИЈА

Шумадији у походе

Пензионери из Љубовије организовали су излет до Аранђеловачке бање и Опленца.

– Од нас педесетак, више од половине никад није било у овом прелепом, питомом и богатом крају који вреди видети. Веома нам се свидео Оплепац, а посебно нам се допала Црква светог Ђорђа, чији су унутрашњи зидови украшени предивним мозаицима и где се налазе гробови 22 члана династије Карађорђевић – кажу Драгојла Ђокић и Лепа Пантић, пензионерке из Љубовије.

М. Малишић

ВРАЊЕ

Сусрет за памћење

Друга генерација ученика гимназије „Бора Станковић“ 1946–1954. године уприличила је сусрет после 55 година. Те давне године дипломирало је 62 ученика. На сусрету је било 23 ученика-пензионера.

Трећина није међу њима већ у сећањима. Међу присутнима био је Томислав Павловић, неуропсихијатар и сликар, који је играо лик Томче у првом филму „Софка“, а касније био и покрајински секретар за здравство у Новом Саду, Божидар Станисављевић, професор у Крагујевцу, Светислав Станковић, геолог, заслужан за Бујановачку бању Врело и друга места.

У овој генерацији је више истакнутих лекара, професора и новинара, каже др Момчило Златановић.

Р. Станојковић

КУРШУМЛИЈА

Уједињени пензионери

У Куршумлији однедавно постоји само једна организација пензионера: наиме, удружења старосних и пензионера инвалида рада договорили су се да убудуће раде као јединствена организација.

– Релативно брзо смо се договорили са колегама из удружења пензионера. Жеља нам је да заједничким снагама урадимо нешто више за наше чланове и помогнемо им онда када им је то неопходно. Међу нама и до сада није било неспоразума, али нам је драго да смо сада јединствени и да је ово први пут да су се два удружења ујединила у нашој општини – каже председник Миодраг Илић.

По Илићевим речима, од наредне године као Дан уједињења обележаваће се 5. јун.

У општини Куршумлија регистровано је 3.270 пензионера свих структура. С обзиром на то да је ово један од најсиромашнијих крајева у Србији, да су пензије, углавном, минималне, треба очекивати да ће будуће заједничко деловање пензионерских удружења доста помоћи онима који су најугроженији.

Ж. Димкић

ШАБАЦ

Савети правника

Правно саветовалиште, основано пре десет година при Општинској организацији пензионера Шабац на иницијативу чланства, оправдало је постојање: годишње се за савет јави и до 600 пензионера.

Милета Палежевић, пензионисани адвокат који у њему волонтерски ради, пружа правне услуге месним, општинској и окружној организацији пензионера Мачванског округа.

– Пензионери најчешће траже помоћ у вези са имовинским правом – расподелом и наслеђем имовине, односима у породици, запостављањем остарелих, сукобима међу сродницима... – каже Палежевић. – Такође, овде се може добити и помоћ у писању разних захтева, жалби, молби, као и обавештење којој се служби треба јавити да би се што брже решио неки проблем.

Од априла је почео да ради и социјални радник. Многи проблеми са којима су пензионери долазили код правника сада ће бити решени и уз помоћ Живанке Гмитрић, дипломираног социјалног радника, недавно и пензионера, па ће циклус помоћи бити заокружен.

Б. Р.

НЕГОТИН

Годишњица у Радујевцу

Општинска организација пензионера у Неготину успешно формира месне организације где год за то постоје услови о чему се стара Драгољуб Станојловић, председник ОО Неготин.

Једна од њих, која је овог месеца прославила годишњицу рада, јесте МО Радујевац са око 120 чланова. Гости из Неготина, Кобишнице и Прахова увеличали су скромну прославу.

Захваљујући ангажовању председника Љубомира Станчуловића, окупљен је велики број чланова који су пензију стекли радећи у иностранству и вратили се у родно место, правих пензионера повратника. Одмах је основана и секција жена која успешно ради под руководством председнице Радмиле Станчуловић.

Љубинка Петровић

АЛЕКСИНАЦ

Пола века матуре

Матуранти алексиначке Школе ученика у привреди, који су матурирали давне 1959. године, окупили су се да обележе заиста значајан јубилеј – пола века матуре. Слављенике је примио Славољуб Благојевић, директор Техничке школе „Прота Стеван Димитријевић“ која наставља традицију образовања кадрова за тзв. радничка занимања, а потом су посетили Основну школу „Смех и суза“, у којој је у „њихово“ време била Школа ученика у привреди.

Прозивку је обавио наставник практичне наставе Миодраг Симић, док је сећања на ђачке дане евоцирао новинар у пензији Добривоје Златановић.

Прослави јубилеја присуствовало је 20 некадашњих матураната, међу којима и Свјетлана Вељковић из Загреба и Драган Илић из Бијељине.

После лепог дружења, матуранти су се растали са жељом да се, у здрављу и веселу, још који пут окупе.

С. Илић

ПЕЋИНЦИ

Роштиљијада за суседе

У Дечким виноградима, општина Пећинци, последњих двадесетак година направљено је стотинак кућа у викенд насељу. Њихови власници су углавном пензионери разних професија, а највише их је из бивше ЈНА. Њихове куће, виноградима, баште и воћњаци су украс насеља у доњем Срему. Овде они проводе пензионерске дане, од пролећа до зиме.

Радиша Ђорђевић и Мића Милановић, „старији и млађи деда“ по формацијском викендашком чину, приводе крају „замашан посао“ зидања пећке са роштиљем, започет још у прошлом веку, а обећавају да ће на отварање прве насељске роштиљијаде позвати цео комшилук.

М. Гарић

ПИСМА

Овај лист читам од почетка 1972. године и, поред „Политике“, то су ми најдраже новине. „Глас осигураника“ волим и због тога што није ни партијски ни политички, већ обавештава грађане о ономе што их занима. Лист добијам редовно и дајем и комшијама да га читају. Ту сам и прочитала да су једном инвалиду потребна колица. Одмах сам га позвала и дала му колица своје повојне мајке која је она добила од Фонда ПИО. Мислим да би сви тако требало да раде, а не да продају оно што су добили кад им је требало.

Хтела бих од срца да захвалим онима који су дошли на тако лепу идеју да издају овај лист, а још више младима који после толико година то настављају.

Свима у редакцији честитам рођендан (ја сам свој 90. прославила 22. јуна) и желим да и даље наставите тако.

С поштовањем,

**Мара Вукић, бабица у пензији,
Нови Београд**

* * *

Од срца честитам јубилеј, четрдесетогодишњицу излажења драгог листа „Глас осигураника“.

Срећан сам што и сада у 78. години живота примам и читам мој омиљени лист који пратим од првог броја. У то време сам већ 15 година радио у Социјалном осигурању Рашка, где сам и провео радни век, пуних 40 година стажа.

Желим редакцији листа свако добро и још нових идеја,

**Богољуб В. Радивојевић,
Рашка**

* * *

Честитам јубилеј вашег и нашег листа, који у Церову добијамо више од три деценије. Лист чита цела наша организација и захвални смо што нам стиже.

**Предраг Јеленковић,
село Церово**

* * *

Рачунајте на нас иако смо далеко од вас. Пуно поздрава и хвала што ме лист „пронађе“ у насељу Бандул поред Нишаве. И код мене је мали јубилеј – 15 година од када сам у пензији.

Ружица и ја, удружени, са нашим љубимцем, јаретом

Честитку шаљу две групе пензионера: старосни и инвалидски, удружени и под истим кровом у овом насељу.

Поздрав из Беле Паланке,

**Тома Ранђеловић,
насеље Бандул**

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,
Ово је простор намењен
Вашим писмима. Пишите
нам шта Вам се у нашем и
Вашем листу допада, а шта
би могло да буде боље, шта
бисте волели да прочитате
или да саопштите другим
читаоцима.

Адреса је Булевар уметности број 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на proffice@pio.rs

* * *

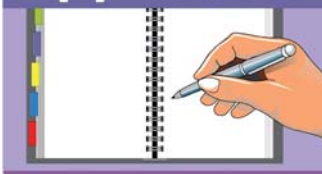
Поводом четрдесетогодишњег излажења листа „Глас осигураника“, који читам више од 25 година, честитам издавачу, уредништву и администрацији значајан јубилеј.

„Глас осигураника“ је ваш и наш лист. Ваш труд, а наше задовољство да смо информисани о актуелним проблемима и догађајима уопште и у пензионерским организацијама, а и о појединцима.

Уверен да ћете истрајати у напору да лист увек буде актуелан и још садржајнији, с поштовањем,

**Слободан Н.
Стојиљковић,
Лесковац**

АДРЕСАР

Пензионерске организације

Савез пензионера Србије

Светозара Марковића 32,
Београд
☎ 011/3231-487

Савез пензионера Војводине

Житни трг 3, Нови Сад
☎ 021/572-231

Синдикат пензионера Србије „Независност“

Владетина 5, Београд
☎ 011/3242-374

Општинске организације Савеза пензионера Београд, Владетина 5

☎ 3237-226
Звездара, Трајка Стаменковића 15 ☎ 2419-850
Палилула, Кнез Данилова 4 ☎ 3246-602
Врачар, Крунска 38,
☎ 3692-159

Стари град, Цетињска 9,
☎ 3242-112

Земун, Београдска 13,
☎ 2199-025

Н. Београд, Бул. Зорана Ђинђића 157а ☎ 2609-965

Чукарица, Жарка Пуцара 7а ☎ 2542-880

Вождовац, Љубе Недића 12 ☎ 2464-224

Савски венац, Кнеза Милоша 69 ☎ 2643-831

Раковица, Сердара Ј. Вукотића 30 ☎ 2333-409

Лазаревац, Колубарски трг 2 ☎ 8123-881

Младеновац, Јанка Катића 29 ☎ 8230-700

Обреновац, Вука Караџића 996 ☎ 8721-854

Сопот, Космајски трг 6
☎ 8251-346

Барајево, М. Вуковића 2
☎ 8302-133

Гроцка, Бул. ослобођења 43-45 ☎ 8501-312, лок. 323

Сурчин, Маршала Тита 2,
Добановци ☎ 8465-432

ПОЗНАЈЕТЕ ЛИ СВОЈА ПРАВА

Утврђивање новинарског стажа

Они који су се некада бавили новинарством, а при том нису били запослени новинари већ тзв. хонорарци у време када се овај рад није рачунао као стаж осигурања, могу данас да регулишу ове периоде бављења новинарским позивом уз одређене услове. Неопходно је да поседују уверење једног од два удружења новинара Србије које потврђује да су били чланови тог удружења, као и да су се у одређеном периоду бавили новинарском делатношћу.

За издавање ових уверења неопходно је удружењу доставити потврде редакција са којима је новинар сарађивао. При том, није битно да се чланство у удружењу новинара поклапа са периодом обављања новинарског посла. Битно је да се бављење новинарством поткрепи са што више доказа као што су новински текстови, фотографије, карикатуре, радио-касете и сл.

Поред наведених доказа, Фонду ПИО се подноси и фотокопија радне књижице, фотокопија војне књижице за осигуранике мушкарце и доказ о завршеној средњој школи и факултету.

На основу ових доказа Фонд ПИО утврђује стаж осигурања, под условом да се за одговарајући утврђени период плате доприноси за ПИО.

Доприноси за ПИО се измирују по стопи од 22 одсто на најнижу основицу која тренутно износи 14.677 динара, а допринос на ту основицу – 3.228,94 динара.

Породична пензија и старост

В. Д. – Нови Итебеј: Мој супруг је преминуо 9. 10. 2003. године, када је имао навршених 22 године, пет месеци и 12 дана пензијског стажа. Рођена сам 21. 6. 1960. године, те сам у моменту смрти супруга имала 43 године живота. Поднела сам захтев за породичну пензију који је одбијен. Да ли имам право на породичну пензију, и ако имам, како да остварим то право?

Одговор: Нажалост, због подизања старосне границе, Ви немате право на остваривање права на породичну пензију. Ове, 2009. године за удову је потребно да има 49

година живота, што сте Ви и напунили у јуну ове године, али проблем је што у тренутку смрти супруга нисте имали навршене 44 године живота. Да је у породици било деце која су користила право на породичну пензију, бар док Ви нисте навршили 44 године живота, Ви бисте остварили право на породичну пензију 21. 6. 2009. године.

Услови за признавање права на пензију уопште, па и на породичну, цене се по прописима који важе у моменту подношења захтева, односно признавања или непризнавања права на породичну пензију.

Услов идуће године

Драгиша Пешић – Лесковац: Имам 63 године живота и 38 година радног стажа. Да ли испуњавам услов за одлак у пензију.

Одговор: У овој, 2009. години не испуњавате услов за пензију осим ако до краја године не пуните 64 године. Следе-

ће, 2010. године биће потребно за осигураника мушкарца да наврши 64,5 године живота, што ћете највероватније испунити. У 2011. години било би Вам потребно 65 година живота, уколико пре тога не навршите 40 година стажа осигурања, па по том основу остварите право на старосну пензију.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић,
Сектор за односе с јавношћу

Право од подношења захтева

Станимир Илић – Оџаци: Пензионисан сам 20. 12. 1990. године са радним стажом 35 година, девет месеци и пет дана. Отворио сам приватну радњу 13. 1. 1993. године и радио до 31. 12. 1998. године. На основу сазнања да имам право на прерачун пензије, поднео сам захтев служби у Оџацима 13. 11. 2006. и они су обрачунали разлику само за период од подношења захтева, тј. од 1. 12. 2006. године. Молим Вас да ми одговорите да ли имам право или не на прерачун пензије за период од 1999. до 2006. године и по ком закону.

Одговор: Нажалост, Ви се нисте на време заинтересовали за своја права, па Вам се десило да нисте на време,

тј. већ 1999. године, поднели захтев за одређивање новог износа пензије, према стажу навршеном после пензионисања. И тада је важио пропис да старосни пензионер може да се запосли или обавља самосталну делатност, да му се за то време не обуставља исплата његове старосне пензије, а када му ново осигурање престане могао је да поднесе захтев за прерачун пензије по навршеном стажу.

Будући да сте тек после седам година поднели захтев за одређивање новог износа пензије, Вама је Служба филијале у Оџацима правилно признала право на исплату новог износа пензије од првог наредног у месецу по поднетом захтеву, а то је 1. 12. 2006. године.

Разлика после прерачуна

Раде Мијатовић – Београд: По Споразуму о социјалном осигурању између Србије и Црне Горе, донето ми је решење о пензији за стаж у Србији од 30 година и стаж у Црној Гори од осам година. Збир обе пензије нижи је од пензије коју сам имао пре тога у Србији. У решењу Фонда ПИО Србије наведено је „ако је збир овако одређене пензије и пензије одређене од стране црногорског носиоца социјалног осигурања мањи од износа раније утврђене пензије, признаће се разлика тог износа на терет средстава Фонда ПИО Србије“. Молим вас да ми одговорите на који начин, како и када може да се поднесе захтев за исплату те разлике.

Одговор: Тачно је да је у чл. 41 Споразума о социјалном осигурању између Србије и Црне Горе наведено да ће се, у случају да укупан износ пензије прерачунат по стажу навршеном у обе државе не достиже износ раније утврђене пензије на дан покретања поступка за прерачун пензије, утврдити разлика која ће се исплаћивати до тренутка док обе пензије не достигну тај износ.

Ово све уз напомену да се утврђена разлика, у времену док се исплаћује, неће усклађивати. Захтев за прерачун и утврђивање разлике у смислу чл. 41 Споразума поднесите надлежној филијали ПИО у Србији.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВЧИЋ	ОТРОВ	ОСВРТ УНАЗАД	ФИЛМСКА ЗВЕЗДА	ЖИВОТЊИНСКИ ПОРОД, НАКОТ	ГЛАС (ТУР.)	НАВОЈ НА МЕТАЛУ	САВЕЗНА АМЕРИЧКА ДРЖАВА
ПОКРАЈИНА У ИТАЛИЈИ							
МЕСЕЦ У ГОДИНИ							
ВУЛКАНСКИ ОТВОР (МН.)							
ЕНГЛЕСКА ПЛЕМИЊКА ТИТУЛА				ЗАСЕК НОЖЕМ			
				ГЛУМАЦ, РИЧАРД			
ИНДУСТРИЈА ТЕПИХА (СКР.)			СИМБОЛ ЗА БОР		ЗАЈЕДНИЦА ОСИГУРАЊА		
			ЖЕНИН ОТАЦ		АВЕЉОВ БРАТ		
СИМБОЛ АЗОТА		БИЛИЈАРСКИ ШТАП				ОЗНАКА ЗА НЕПЕР	
		СИМБОЛ МОЛИБДЕНА				ИСТА СЛОВА	
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ШАМИЈА, ПОВЕЗАЧА						
	ЗБОРНИК ЗАКОНА						
ДЕО ЖЕНСКЕ ОДЕЋЕ							ВРПЦА, ПАНЉИЈКА
ОЗНАКА ЗА ОБИМ		ЗВУК, ГЛАС				ОЗНАКА ЗА ТОНУ	
		ПУТАР, ЦЕСТАР				ЛУКА У ИТАЛИЈИ	
ИСТА СЛОВА			СИМБОЛ АЗОТА		ТРЕМОЛО (СКР.)		
			ОПАЗИТИ ЧУЛОМ ДОДИРА		ЛУПАТИ, МЛАТИТИ		
ХЕРЦЕГОВАЦ				УЗВИК ПРИ ЗУРИШУ			
				ВОЂА КОЗАКА			
МЕСТО У ШУМАДИЈИ							
ЧЕШКИ КОМПОЗИТОР БЕДРЖИХ							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ОПШТИНСКА ПОДРУЧЈА						ИРИНА ОДМИЛА
	БОЈА У КАРТАМА						
ПРВИ ТОН МУЗИЧКЕ ЛЕСТВИЦЕ						ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ	
						АЕРОКЛУБ (СКР.)	
ОЗНАКА ИНТЕНЗИТЕТА		ГЛАСНИК НА КОЊУ					
		ОЗНАКА ЗА ЛИТАР					
ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА							

Решење из прошлог броја: бескрај, удолина, ринитис, стек, ле, к, тер, н, им, Роки, рак, мац, Атакама, терени, Манила, кавијар, утаја, с, бина, се, аки, Вин, на, мини, к, калај, авеније.

Срђан Јовановић

Доскоци

Несрећа никад не иде сама. Уз њу иде и лично обезбеђење.

Ми смо на прагу Европе. Зато нас је лако прескочити.
Раде Ђерговић

(Х)уморне мисли

И наши политичари су стегли каиш. Једва их обухвата!

Летоваћу у морском амбијенту. Имам на тераси и лимун и лијандер.

Ја сам еколог. Брчкам се у лавору на соларно загревање.

Све има своју цену! Тек откад сам го и бос, живим у чистој нади!

После лета иде жетва, а после жетве опет се тва. Нашим мукама нема краја!

Витомир Теофиловић

Непријатељи су искренији

Штедња није тешка ако умете да се расипате немаштинином.

Чувајте се лажних пријатеља. Непријатељи су искренији.

Драган Алексић

После истека мандата

Стезао сам каиш док сам могао, сада сам набавио – зумбалицу.

Због економске кризе народни посланици ће се одрећи својих дневница – после истека мандата.

Властимир Јовановић

Миодраг Величковић

РЕКЛИ СУ...

О РАДУ

Треба радити и смети ако заиста желимо да живимо.

Винсент ван Гог

Искрено верујем у срећу и открио сам да што напорније радим то је више имам.

Томас Џеферсон

Спалите мостове иза себе и видећете како се добро ради кад нема узмицања.

Наполеон Бонапарта

Кад не радим онда мислим, а кад мислим постајем депресиван.

Вуди Ален

Смртницима живот не пружа ништа без великог и упорног рада.

Хорацио

Рад нас ослобађа од три велика зла: досаде, порока и немаштине.

Волтер

Од готовине вересија

Стисли смо зубе. Одвајамо од уста.

Радници су технолошки вишак у предузећима, а пензионери у држави.

Редовно задњи динар потрошим пре првог!

Инфлација ће нас пратити док од готовине будемо првили вересију.

Жељко Марковић

ШАРЕНЦА ШАРЕНЦА

Молим за реч

Код нас нема више корупције. Али, ни мање.

Ко ради тај и греши. А ко греши, има имунитет.

Кад одговорни кажу да виде светло на крају тунела, уплашим се да ће поскупети струја.

Снови су ми постали стварност. Ја сањам само хорор.

Наш човек тренутно размишља куда ће на одмор. На јесен ће размишљати зашто нигде није ишао на одмор.

Фотограф је занимање будућности у Србији. Људи са својим платама и пензијама могу само да се сликају.

Дејан Патаковић